

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ομοτίμου Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

«ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ»

**25 χρόνια αρθρογραφίας
στο περιοδικό «Εφημέριος»
(1983-2007)**

*σε θεματικές ενότητες
και χρονολογική καταγραφή*

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΑΘΗΝΑ 2008

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο Διάγραμμα-Ευρετήριο που ακολουθεί περιέχονται, σε θεματικές ενότητες και σε χρονολογική καταγραφή, άρθρα τα οποία είναι καρπός της μόνιμης συνεργασίας μου στο περιοδικό «Ο Εφημέριος» από το 1983 έως σήμερα στις τακτικές στήλες του «Ποιμαντικά Στιγμιότυπα» και «Περιπλανήσεις σε δρόμους ποιμαντικής Διακονίας». Μέρος αυτών, όπως μπορεί κανείς να διαπιστώσει και πιο κάτω, έχουν περιληφθεί σε μεγαλύτερα ή μικρότερα ανάτυπα (σημειώνονται με αστερίσκο (*) στην Βιβλιο-αρθρογραφία).

Οι παραπομπές στο παρόν Ευρετήριο γίνονται στο έτος εκδόσεως και τις σελίδες του «Εφημερίου» μέχρι και το 1998. Από το 1999 καταργείται η συνεχής αρίθμηση των σελίδων των τόμων. Κάθε τεύχος έχει ενιαία αρίθμηση γι' αυτό και σημειώνεται ο αριθμός τεύχους και οι σελίδες σ' αυτό. Η με πλάγιους αριθμούς σημείωση των σελίδων αναφέρεται σε κείμενα άλλων συγγραφέων που φιλοξενεί ο συντάκτης της παρούσης αρθρογραφίας.

Το περιεχόμενο του ανά χειράς «Εγχειριδίου Ποιμαντικής» διατίθεται και σε ηλεκτρονική μορφή (CD-ROM). Πρόθεση του συντάκτη είναι να φιλοξενηθεί και σε ανάλογη ιστοσελίδα. Να σημειωθεί ότι όλα τα τεύχη του περιοδικού «Εφημέριος» από τον Ιανουάριο του 2002 και μετά μπορούν να αναζητηθούν στη διεύθυνση:

<http://www.ecclesia.gr/greek/press/efimerios/index.htm>

Για τις ανάγκες ευχερέστερης ηλεκτρονικής αναζητήσεως εννοιών που περιέχονται στους τίτλους των άρθρων προτιμήσαμε κατά παρέκκλιση των γλωσσικών μας προτιμήσεων τη μονοτονική γραφή. «Ανάγκα και θεοί πείθονται». Άλλωστε «ουδέν κακόν αμιγές καλού».

Βασική επιδίωξη της αρθρογραφίας αυτής είναι η μέσω των στηλών του περιοδικού προβολή στην ποιμαντική πράξη ερευνητικών πορισμάτων και μεθόδων διαποιμάνσεως, παλαιότερων και νεωτέρων, με τρόπο από ψυχολογική και παιδαγωγική άποψη σύγχρονο, έτσι ώστε να προκαλούν τον αναγνώστη να αναλάβει παρόμοια ποιμαντικά «γυμνάσματα». Καταβλήθηκε μάλιστα ιδιαίτερη φροντίδα ως προς τον τρόπο παρουσιάσεως του υλικού ώστε να διευκολυνθεί η μετάδοση του χριστιανικού μηνύματος προς το σύγχρονο άνθρωπο.

Ο τρόπος προσεγγίσεως της θεματολογίας είναι διεπιστημονικός. Στηρίζεται στις ορθόδοξες θεολογικές αρχές της συνεργίας και της προσλήψεως στοιχείων από ποικίλες περιοχές γνώσεως, ζωής και δημιουργίας. Προϋποθέτει μία φιλοκαλική στάση προσβάσεως και διαβάσεως στον άνθρωπο και τον κόσμο. Ακόμη χαρακτηρίζεται από τη διάθεση του συγγραφέα να διακονήσει την Ποιμαντική ως «τέχνη τεχνών και επιστήμη επιστημών», στηριζόμενος στην εμπειρία του πληρώματος της Εκκλησίας.

Ο τρόπος γραφής των κειμένων κάνει φανερή μία βασισμένη στην έρευνα διδασκαλία της Ποιμαντικής, που θεωρεί ανοικτή για εφαρμογές στην ποιμαντική πράξη την ποιμαντική θεωρία. Αφήνει έτσι να διαφανεί μία θεωρία που είναι αποτέλεσμα της αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ ποιμαντικής θεωρίας και πράξεως. Σκοπεύει μάλιστα στην ενεργοποίηση του «τρισού αξιώματος» ενός συγχρόνου πανεπιστημίου, που δίνει έμφαση εξίσου τόσο στην έρευνα και τη διδασκαλία όσο και στις εφαρμογές επί του πεδίου.

Η θεματική άλλωστε των άρθρων καλύπτει βασικές πτυχές, κατηγορίες και διαστάσεις της ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας. Τα άρθρα, συγκροτούμενα σε θεματικές ενότητες, δίνουν βασικές απαντήσεις ως προς το υποκείμενο και το αντικείμενο του ποιμαντικού έργου, τα ζητήματα και τις περιοχές ζωής που εγγίζει, τον χώρο όπου ασκείται, τις μεθόδους που ακολουθεί, τον χρόνο κατά τον οποίο επιτελείται, την αιτία και τον λόγο για τον οποίο ασκείται και τον στόχο προς τον οποίο αποβλέπει. Απαντούν, δηλαδή, σε οκτώ βασικά ερωτήματα: **ποιος** και ως τι ποιμαίνει **ποιον**, **πού**, **πώς**, **πότε**, **γιατί**, **προς τι**, **σε τι**; Ο προβληματισμός είναι σύγχρονος και η διακονία έχει την πρόθεση να είναι θεραπευτική. Για το σκοπό αυτό ενεργοποιεί τις χαρισματικές δυνάμεις της Εκκλησίας.

Πολλά από τα άρθρα εμπίπτουν σε περισσότερες από μία ενότητες, γι' αυτό και καταγράφονται αναλόγως. Στο παρακάτω διάγραμμα συμπεριλαμβάνονται επίσης προλογικά σημειώματα σε ανάτυπα συνεργατών καθώς και άρθρα ειδικών επιστημόνων στις στήλες του γράφοντος. Θεωρούμε ότι τα παραπάνω άρθρα στη στήλη του «Εφημερίου» «Οι ειδικοί σας ενημερώνουν», πέρα από τον ενημερωτικό τους χαρακτήρα ορίζουν και τον τρόπο συνεργασίας της Ποιμαντικής με τις άλλες επιστήμες.

Η συστηματική αυτή παρουσίαση της εικοσιπεντάχρονης αρθρογραφίας, που αποτυπώθηκε με τη βοήθεια συνεργατών σε ηλεκτρονική μορφή ως βάση δεδομένων, στοιχειοθετεί κατά κάποιον τρόπο ένα «Εγχειρίδιο Ποιμαντικής», χρήσιμο τόσο σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές όσο και σε ποιμένες, θεολόγους καθηγητές, ειδικούς επιστήμονες και ποιμαντικούς συνεργάτες των ενοριών. Προς διευκόλυνση παραθέτουμε σε Παράρτημα τον Πίνακα Περιεχομένων του πανεπιστημιακού μας συγγράμματος *Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής*.

Από τη θέση αυτή επιθυμώ να ευχαριστήσω τους αποσπασμένους κατά καιρούς, στον Τομέα Χριστιανικής Λατρείας Αγωγής και Διαποιμάνσεως του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, συνεργάτες μου για την συμβολή τους στο εγχείρημα αυτό: τον Άγγελο Βαλλιανάτο, διδάκτορα Θεολογίας και τώρα Σχολικό Σύμβουλο Θεολόγων στη Μέση Εκπαίδευση, για την τεχνική συμπαράσταση και την Ευτυχία Γιαννουλάκη, Θεολόγο-Κοινωνική λειτουργό, για την πρώτη καταγραφή του υλικού. Όπως ιδιαίτερος ευχαριστώ τον Στέφανο Κουμαρόπουλο, διδάκτορα Θεολογίας, ειδικευμένο σε θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας και Χριστιανικής Αγωγής, υπεύθυνο τώρα ενός Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και πολύτιμο συνεργάτη μου και μετά την αφυπηρέτησή μου από τη Θεολογική Σχολή, για την περαιτέρω επεξεργασία, κατηγοριοποίηση και την τελική διαμόρφωση υπό την καθοδήγησή μου του περιεχομένου του διαγράμματος. Στην επιμελή μεταγραφή από τη χειρόγραφο στην ηλεκτρονική μορφή πολλών άρθρων αμέριστη υπήρξε η βοήθεια της Αριάδνης Σαραντουλάκου, μέλους ΕΤΕΠ του Τομέα και διδάκτορος Θεολογίας, την οποία και ειλικρινά ευχαριστώ. Ευχαριστώ επίσης τον μεταπτυχιακό φοιτητή μου Γεώργιο Σκλία για τη σε χρονολογική σειρά αναγραφή των άρθρων.

Οφείλω επίσης ν' απευθύνω τις θερμότερες ευχαριστίες μου προς τον επί μακρόν χρόνον διευθυντή των περιοδικών της Εκκλησίας της Ελλάδος ομότιμο καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Ευάγγελον Α. Θεοδώρου για την τιμητική πρόσκληση συνεργασίας και την μετέπειτα φιλοξενία των άρθρων μου καθώς και τους μετ' αυτόν υπευθύνους συντάξεως και εκδόσεως του περιοδικού Θεοφιλέστατον Επίσκοπον Φαναρίου Αγαθάγγελον, Ευάγγελον Λέκκον,

Κωνσταντίνο Χολέβα, Λίτσα Ι. Χατζηφώτη. Επιπλέον ευχαριστώ τον συνάδελφο και φίλο ομότιμο καθηγητή Μιχάλη Μακράκη για τον αρχικό σχεδιασμό και την αισθητική επιμέλεια των «στηλών» των άρθρων μου.

Αλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος

Παλαιό Φάληρο, 30 Ιανουαρίου 2008

Εορτή των Τριών Ιεραρχών

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΞΩΦΥΛΛΟ		1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ		2-5
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ		6-8
Α΄ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ		9-32
1 ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ		9-11
1.1	Προς μία Ποιμαντική Θεολογία	
1.2	Αρχές Ποιμαντικής Θεολογίας	
1.3	Λειτουργίες του Ποιμαντικού έργου	
1.4	Κατηγορίες του ποιμαίνειν	
1.5	Μέθοδοι της Ποιμαντικής	
1.6	Ποιμαντική και οι άλλες Επιστήμες (του ανθρώπου)	
1.7	Εξειδικεύσεις της Ποιμαντικής	
1.8	Ποιμαντική ανθρωπολογία	
2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ		11-14
2.1	Ταυτότητα, αυτοσυνειδησία και προσωπική ζωή του ποιμαίνοντος	
2.2	Κλήση	
2.3	Πρότυπα	
2.4	Πνευματική ζωή	
2.5	Θεολογική ποιμαντική εκπαίδευση	
2.5.1	Γυμνάσματα ποιμαντικά	
2.6	Ποιμαντικός σχεδιασμός	
2.7	Προφητική διακονία	
3 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		15
3.1	Όροι ποιμαντικής επικοινωνίας	
3.2	Στάσεις ποιμαντικής επικοινωνίας	
4 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ		15-21
4.1	Ενοριακή οργάνωση και ζωή	
4.2	Λειτουργική ποιμαντική	
4.2.1	Τα μυστήρια της Εκκλησίας	
4.2.2	Το εκκλησιαστικό έτος	

4.3	Ποιμαντική γάμου και οικογενείας	
4.3.1	Ορθόδοξη ζωή και γάμος	
4.3.2	Προβλήματα οικογένειας	
4.4	Ποιμαντική της νεότητας	
4.5	Αστική ποιμαντική	
4.6	Νέες μορφές διαπομπάνσεως	
4.6.1	Ποιμαντική του ελευθέρου χρόνου	
4.6.2	Ενορίες εκτός έδρας	
4.6.3	Θεραπευτικός τουρισμός	
4.7	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, Τεχνολογία και Εκκλησία	
4.7.1	Ο εκκλησιαστικός τύπος	
4.7.2	Ραδιόφωνο - Τηλεόραση	
4.7.3	Διαφήμιση	
4.7.4	Πληροφορική	
4.8	Κοινωνική διακονία	
4.9	Συμβουλευτική ποιμαντική	
5	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	21-24
5.1	Ψυχολογικές καταστάσεις	
5.2	Προβλήματα διαπροσωπικών σχέσεων	
5.3	Θάνατος	
5.4	Κοινωνικά (προβλήματα)	
5.5	Κοινωνικοπολιτικά (προβλήματα)	
5.6	Οικολογικά (προβλήματα)	
6	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	24-27
6.1	Σχεδιάσμα Πνευματικής Γεωγραφίας	
6.2	Θεραπευτικός τουρισμός	
6.3	Βιβλιογραφικός οδηγός	
6.4	Γνώρισε την ενορία σου	
6.5	Ποιμαντική γάμου και οικογενείας	
6.6	Πρεσβυτέρες του καιρού μας	
6.7	Ποιμαντική παιδαγωγική διάσταση του μαθήματος των θρησκευτικών	
6.8	Σπουδάζοντας Θεολογία	
6.9	Πόλεις και μνήμες	
6.10	Ποιμαντική Θεολογία και επιστήμες του ανθρώπου	

6.11	Βιοτεχνολογία και Βιοηθική...	
6.12	Ποιμαντική φωτογραφία	
6.13	Φύλα και θρησκεία	
6.14	Ευαισθητοποίηση σε θέματα Συμβουλευτικής	
7	ΣΥΝΕΔΡΙΑ	27-28
7.1	Αναφορές σε Συνέδρια	
7.2	Ανακοινώσεις σε Συνέδρια	
8	ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΡΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ	28-31
8.1	Γενικά	
8.2	Υποθήκες	
8.3	Λογοτεχνικά	
9	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	31
10	ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ	31-32
11	ΑΛΛΕΣ ΝΕΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	32
11.1	Ποιμαντική των 5 αισθήσεων	
11.2	Ποιμαντική των 4 στοιχείων της φύσεως	
11.3	Διεθνή και ευρωπαϊκά έτη	
Β'	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ	33-43
Γ'	ΒΙΒΛΙΟ-ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ»	44-51
1.	Βιβλία	
2.	Άρθρα	
3.	Φάκελλοι και Διδακτικές Σημειώσεις μαθημάτων	
Δ'	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	52-54
1.	Πίνακας περιεχομένων του συγγράμματος <i>Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής,</i>	52
2.	Βιογραφικό σημείωμα Αλέξανδρου Μ. Σταυρόπουλου	53-54
ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ		55

**Α΄ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΘΡΩΝ Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΕΤΗ: 1982 - 2007**

1 ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

1.1 Προς μία Ποιμαντική Θεολογία

1.	Ανάμεσα σε δύο κόσμους. Όροι ποιμαντικής θεολογίας	1986	104-106
2.	Σχολή καλών τεχνών	1994	128-129
3.	Η θεωρία των α-πιθανοτήτων	1994	152-153
4.	Ποιμαντική της μνήμης και της λήθης	1994	352-354
5.	Ιστορίες με ζώα	1995	128-130
6.	Η ποιμαντική της ελπίδας	1997	344-345
7.	Πνευματική ιχνηλασία (εκ παραδρομής «Η ποιμαντική της ελπίδας»)	1997	360-361
8.	Η λάμψη της αλήθειας. Ορθόδοξη ανάγνωση μιας παπικής εγκυκλίου	1998	104-105
9.	Ποιμαντική του μέλλοντος	1998	248-249
10.	Το μέλλον της Ποιμαντικής	1998	264-265

1.2 Αρχές Ποιμαντικής Θεολογίας

1.	Φιλοκαλική ενημέρωση	1995	328-329
2.	Τέχνη και Εκκλησία	2001	3,21-23

1.3 Λειτουργίες του Ποιμαντικού έργου

1.	Η ποιμαντική διάσταση του αγιαστικού έργου της Εκκλησίας	1997	88-90
2.	Το ευαγγέλιο της κρίσεως	2001	2,16-17
3.	Η Αγία Γραφή και οι χρήσεις της	2004	1,4-5
4.	Πολιτισμός της αγάπης. Περιχώρηση προσώπων	2006	2,15-17 , 5,17-19

1.4 Κατηγορίες του ποιμαίνειν (ποιος και ως τι ποιμαίνει ποιόν, πού, πώς, πότε, γιατί, προς τί, σε τί;)

1.	Της Ιερωσύνης	1985	72-73
2.	Το βάρος από τα μελλούμενα	1999	3,14-15

3.	Μαραθώνιος και σκυταλοδρομία	2002	11,16-18
4.	Χρονολογικά	2007	1,16-17

1.5 Μέθοδοι της Ποιμαντικής

1.	Μαθήματα αρχιτεκτονικής	1992	56-57 , 72-73
2.	Ποιμαντική φωτογραφία	1992	310-311
3.	Τα έκπληκτα μάτια	1993	116-117
4.	Διαγωνισμός ποιμαντικής φωτογραφίας	1999	2,36-37
5.	Τρόποι αναγνώσεως και επιλογής	1999	11,18-19

1.6 Ποιμαντική και οι άλλες Επιστήμες (του ανθρώπου)

1.	Βιβλιοφιλία	1986	295 , 312-314
2.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία	1986	344-345
3.	Το θαυμαστό φως	1986	367
4.	Η θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού	1987	344-345 , 368-372
5.	Περιπέτειες σε δύο κόσμους (εκ παραδρομής το πρώτο μέρος τιτλοφορείται: Οι Ενορίες και η ιστορία τους)	1993	168-169, 184-185
6.	Ένας Βέλγος θρησκευσιοψυχολόγος στην Ελλάδα	1993	384-385
7.	Σκέψεις γύρω από μία έκδοση...(Ένα βιβλίο Παιδαγωγικής Ανθρωπολογίας)	1994	60-61
8.	Αγωνίες και ελπίδες	1996	112-114
9.	Βιοτεχνολογία και Βιοηθική	1998	280-281, 296-298
10.	Βεβαιότητες και όρια στα θεμέλια της ηθικής σήμερα	1999	7,12-14 , 8,5-7
11.	Ο εξομολόγος και η αντιμετώπιση προβλημάτων ψυχικής υγείας	2000	7, 19-21 , 8,18-21
12.	Ένα ερευνητικό πρόγραμμα	2000	12,13-17
13.	Μια θεολογική ανάγνωση της βιολογικής επανάστασεως	2001	4,12-16
14.	Θρησκεία και επιστήμη. Ανεξάρτητες ή και εξαρτημένες μεταβλητές;	2001	12,11-14
15.	Βιοηθική και ιατρική πράξη: Θεολογική προσέγγιση	2002	5, 14-17 , 6,12-15
16.	Αναζητήσεις	2004	5,6-8
17.	Η διαπλοκή στη γνώση	2005	9,20-22

1.7 Εξειδικεύσεις της Ποιμαντικής

1.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία	1986	344-345
2.	Μια πρόταση	1997	104-105
3.	Αγωνίες και ελπίδες - Η συνομωσία της ελπίδος	1997	296-298, 312-314
4.	Θεολογική θεμελίωση της ποιμαντικής των ασθενών	2000	10, 22-24 , 11,19-20

1.8 Ποιμαντική ανθρωπολογία

1.	Περιπέτειες σε δύο κόσμους (εκ παραδρομής το πρώτο μέρος τιτλοφορείται: Οι Ενορίες και η ιστορία τους)	1993	184-185
2.	Σκέψεις γύρω από μία έκδοση... (Ένα βιβλίο Παιδαγωγικής Ανθρωπολογίας)	1994	60-61
3.	Θεολογική θεμελίωση της ποιμαντικής των ασθενών	2000	10, 22-24 , 11,19-20
4.	Το Πρόσωπο και τα Πρόσωπα	2001	5,17-21
5.	Για τους μικρούς και ελαχίστους	2001	10,9-10

2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

2.1 Ταυτότητα, αυτοσυνειδησία και προσωπική ζωή του ποιμαίνοντος

1.	Της Ιερωσύνης	1985	72-73
2.	Ανάμεσα σε δύο κόσμους. Όροι ποιμαντικής θεολογίας (Εβδομάδα ιερατικών κλήσεων)	1986	104-106
3.	Ευκαιρία αυτοσυνειδησίας (Εβδομάδα ιερατικών κλήσεων)	1987	72-74
4.	Με κραταιό φρόνημα	1987	152-153
5.	Ζήτημα χρόνου	1987	184-185
6.	Χρόνος για όλους και για όλα	1987	208-209
7.	Ποιμαντικές επισκέψεις	1988	16-17 , 40-41 , 56-58
8.	Πρόσωπα και κείμενα	1988	72-73 , 88-90
9.	Ποιμαντική αγραναύπαση	1989	240-242
10.	Προετοιμασία για την ιερωσύνη	1992	88-89
11.	Καύχημα των ιερέων. Εβδομάδα ιερατικών	1994	96-97

	<i>κλήσεων</i>		
12.	Καλοκαιρινά	1994	248-249
13.	Φθινοπωρινά	1994	280-281
14.	Μέτρα και σταθμά	1995	344-345

2.2 Κλήση

1.	Ιερατικές κλήσεις (ψυχολογική θεώρηση)	1983	102-104
2.	Εβδομάδα ιερατικών κλήσεων	2000	4,18-20
3.	Μια εξομολογητική αναδρομή: 15 χρόνια μετά... Ένας Πρεσβύτερος και μία Πρεσβυτέρα εξομολογείται	2000	4, 21-23

2.3 Πρότυπα

1.	Ο ποιμήν ο καλός	1983	64-65
2.	Γυμνάσματα ποιμαντικά	1987	296-297
3.	Η ποιμαντική των αγίων	1987	312-313
4.	Εικόνες και εικόνες	1990	16-18 , 184-185
5.	Εικόνες και μηνύματα	1990	208-210, 240-242
6.	Μνήμη ευλαβικού Εφημερίου	1990	328-329
7.	Οδηγητικές εικόνες	1991	152-154
8.	Η βασιλική δρυσ	1991	376-378
9.	Ένα χρόνο μετά	1992	352-353
10.	Τρία χρόνια μετά...	1994	392-394
11.	Άξια και δίκαιη πρωτοβουλία	2003	10, 24-25

2.4 Πνευματική ζωή

1.	«Ιλάσθητι ημίν ο Θεός». Ώρες περιουλλογής	1983	48-49
2.	Αββά Δωροθέου, Ποιμαντική φαντασία σε μείζονα και ελάσσονα κλίμακα	1983	210
3.	Πανεπιστήμιο και ζωή. Άσκηση αυτογνωσίας	1983	240-242
4.	Βιβλιοφιλία	1986	295 , 312-314
5.	Γνώρισε τον εαυτό σου ...	1986	328-329
6.	Αλφάβητος και πνευματική ζωή	1987	328-330
7.	Κοπιώντες και πεφορτισμένοι	1989	88-90
8.	Το αντίθετο της αγάπης	1989	112-114
9.	Χαρά και εργασία	1989	272-274

10.	Χάος και δημιουργικότητα	1989	296-298, 312-314, 328-330
11.	Εικόνες και εικόνες	1990	16-18 , 184-185
12.	Εικόνες και μηνύματα	1990	208-210 , 240-242
13.	Μακρόν προ βραχέος ...	1990	88-89
14.	Βάλωμεν αρχήν	1990	272-273
15.	Παρενέργειες	1990	296-297
16.	Φρονιμάδα και ακεραιότητα	1990	312-313
17.	Ο τόσονόσον! Μνήμη ενός σοφού ανθρώπου	1990	344-346
18.	Μέτρα και μέτρα	1991	14-15
19.	Έσο πρόθυμος	1991	40-41
20.	Ο καιρός των πολέμων	1991	56-58
21.	Οδηγητικές εικόνες	1991	152-154
22.	Πληροφοριαν έχειν	1991	168-164
23.	Η βασιλική δρυς	1991	376-378
24.	Και όμως είναι δυνατόν...	1993	56-57
25.	Έστω και στο παραπέντε	1993	72-73
26.	Η καλή αναφορά	1993	88-89
27.	Καλοκαιρινά	1994	248-249
28.	Φθινοπωρινά	1994	280-281
29.	Μέτρα και σταθμά	1995	344-345
30.	Η Χώρα της Αλυπίας	1996	40-41 , 56-57
31.	Μαθήματα σχοινοβασίας	1996	272-273
32.	Ως ωραίοι οι πόδες	1997	128-129
33.	Παράπονα	1997	152-153
34.	Οριοθετήσεις	1997	200-201
35.	Ήρθα, αλλά... δεν θα μείνω	1997	224-225
36.	Περί επιθυμίας	1998	56-57
37.	Άσκηση και τεχνολογία	1999	4,22-23
38.	Περί διατροφής	1999	6,5-7
39.	Ο άνθρωπος που σκοντάφτει	2000	3,16-17
40.	Ματαίωση ή και παραίτηση	2001	9,13-14
41.	Ο άνθρωπος που μετράει τα σύννεφα	2004	3,6-7
42.	Έχουμε αγώνες σήμερα	2004	7,15-17
43.	Μαγική εικόνα με... εικόνα	2007	9, 18-19
44.	Η ζωή είναι;	2008	1, 12-13 & 2, 12-13
45.	Περί τροφής	2008	;

2.5 Θεολογική ποιμαντική εκπαίδευση

1.	Η δύναμη της Παιδείας	1983	78-79
2.	Πανεπιστήμιο και ζωή. Άσκηση αυτογνωσίας	1983	240-242
3.	Δεσμοί αίματος	1987	168-170
4.	Προετοιμασία για την ιερωσύνη	1992	88-89
5.	Σαράντα χρόνια μετά - Χώραι λευκαί προς θερισμόν	1995	56-58, 152-153
6.	Ποιμαντική εκπαίδευση δια βίου	1996	72-73
7.	Εκπαιδευτικοί απόηχοι	1996	87
8.	Σπουδάζοντας Θεολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θαν. Παπαθανασίου, Σπουδάζοντας Θεολογία: Μια απόπειρα προσέγγισης	1996	184-185 /210-211 & 240-243
	Συνεργασία ενορίας και θεολόγου καθηγητού (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	1998	232-233
9.	Θεολογικές σπουδές στην Ελλάδα	2005	3, 17-19 & 4, 20-22
10.	Η ευαισθητοποίηση σε θέματα επικοινωνίας και συμβουλευτικής (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2005	5, 17-19
11.	Η διαπλοκή στη γνώση	2005	9,20-22

2.5.1 Γυμνάσματα ποιμαντικά

1.	Γνώρισε την ενορία σου	1986	271-273
2.	Γνώρισε τον εαυτό σου ...	1986	328-329
3.	Γυμνάσματα ποιμαντικά: Γνώρισε τον Άγιο σου...	1987	296-297
4.	Ποιμαντικές επισκέψεις	1988	16-17, 40-41, 56-58
5.	Ιστορίες με ζώα	1992	376-378

2.6 Ποιμαντικός σχεδιασμός

1.	Ένα έτος, μία πρόκληση	1985	8-9
----	------------------------	------	-----

2.7 Προφητική διακονία

1.	Μετά δεκαπέντε έτη	1985	184-185
----	--------------------	------	---------

3 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

3.1 Όροι ποιμαντικής επικοινωνίας

1.	Ποιμαντικά σημεία στίξεως	1984	104-105
2.	Δυσκολίες επικοινωνίας	1984	120-122
3.	Προσκλητήρια γάμου, μηνύματα ζωής	1984	136-128

3.2 Στάσεις ποιμαντικής επικοινωνίας

1.	Ποιμένες και Χιούμορ	1983	8-9
2.	Ποιμαντική ψυχραιμία	1983	22
3.	Ποιμαντικό τακτ	1983	208-209
4.	Φιλοξενία	1984	184-185
5.	Η στάση φιλοξενίας	1984	200-202
6.	Η τέχνη της αγάπης	1984	232-234, 248-249, 264-265
7.	Χρόνου φείδου	1988	168-169
8.	Η συνακρόαση	1989	40-41
9.	Εν παντί ευχαριστείτε	1991	112-113
10.	Με την ψυχή στο βλέμμα	1992	240-241
11.	Ποιμαντική φωτογραφία	1992	310-311

4 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

4.1 Ενοριακή οργάνωση και ζωή

1.	Εκκλησία και σύγχρονος κόσμος. Εντυπώσεις από μία ελληνογαλλική συνάντηση στην Κρήτη	1983	176-179
2.	Ενορία. Ένα μικρό χρονικό - Βιβλιογραφικός οδηγός	1986	120-122
3.	Σύναξη αγάπης. Π. Σκουζέ, Ενορίες της παλιάς Αθήνας	1986	143 / 144-145
4.	Για να ζήσει η ενορία (Εισήγηση: Αναζωογόνηση και δραστηριοποίηση της Ενορίας)	1986	168-171, 184-185
5.	Γνώρισε την ενορία σου	1986	271
6.	Ενοριακή οργάνωση και ζωή. Ερωτηματολόγιο	1986	272-273
7.	Οι ενορίες και η ιστορία τους	1993	152-153
8.	Η ενορία μας	1998	312-313

9.	Η ενορία σας και πώς θα την ανακαλύψετε εκ νέου. Το Παιχνίδι της Ενορίας	1998	327-330
10.	Μια κοινότητα που ακτινοβολεί	1998	331
11.	Η ενσυνείδητη συμμετοχή των ενοριτών στο ενοριακό ποιμαντικό έργο	2003	2, 14-16 & 3, 21-23
12.	Αξια και δίκαιη πρωτοβουλία	2003	10, 24-25
13.	Ας κάνουμε την ενορία μας μία οικογένεια	2007	10, 18-19

4.2 Λειτουργική ποιμαντική

1.	Η δύναμη της εικόνας	1984	56-57
2.	Ποιμαντική της μνήμης και της λήθης	1994	352-354
3.	Η ποιμαντική διάσταση του αγιαστικού έργου της Εκκλησίας	1997	88-90
4.	Τι σημαίνει η Κυριακή;	2004	2, 19-20 & 22

4.2.1 Τα μυστήρια της Εκκλησίας

1.	Μάθημα ποιμαντικής οικονομίας	1983	140-141
2.	Το μυστήριο της υγείας και της αρωστίας	1983	160-162
3.	Ο εξομολόγος και η αντιμετώπιση προβλημάτων ψυχικής υγείας	2000	7, 19-21, & 8, 18-21

4.2.2 Το εκκλησιαστικό έτος

1.	Προς εκκλησιασμό	1984	24-26
2.	Εορταστικά	1984	40-42
3.	Η δύναμη της εικόνας	1984	56-57, 72-74
4.	Φως αναστάσιμο	1984	88-89
5.	Ταξιδιωτικοί οδηγοί	1985	248-249, 264-265
6.	Προεόρτια	1985	280-281, 304-305
7.	Μεθεόρτια	1986	16-17
8.	Μνήμην άγειν ετάχθημεν ...	1988	368-369
9.	Εορταστικά και καθημερινά	1989	184-186
10.	Του Σταυρού και της Αναστάσεως	1998	152-153
11.	Με αφορμή την Ανάσταση	1998	168-169
12.	«Καλά Χριστούγεννα»	1999	12, 29
13.	Ημερολόγια	2002	2,12-14

14.	Τι σημαίνει η Κυριακή;	2004	2,19-20 & 22
15.	Ορθόδοξη ποιμαντική της Κυριακής	2005	1, 7-9 & 2, 13-15
16.	Ένα ταξίδι αλλιώς από τα άλλα	2006	9,14-15

4.3 Ποιμαντική γάμου και οικογενείας

1.	Προς εκκλησιασμό	1984	24-26
2.	Εορταστικά	1984	40-42
3.	Προσκλητήρια γάμου, μηνύματα ζωής	1984	136-128
4.	Για μια ιστορία αγάπης	1984	152-153
5.	Ζήτημα χρόνου	1987	184-185
6.	Προετοιμασία αγάπης	1996	296-297, 312-313
7.	Δικαίωμα στο μέλλον	1996	368-369
8.	Ποιμαντική γάμου και οικογενείας	1997	328-330
9.	Γάμος και οικογένεια. Πρότυπα και παρομοιώσεις στην ορθόδοξη Παράδοση	1998	120-121, 136-137
10.	Ένα γραφείο ποιμαντικής...	1999	9,10-13
11.	Παραλειπόμενα	1999	10,18-20
12.	Ποιμαντική προσέγγιση του μυστηρίου του γάμου	2003	6,7-10 & 7,9-12
13.	Δέηση	2004	8,8-10
14.	Ποιμαντικές προοπτικές για το γάμο και την οικογένεια	2005	6, 17-19 & 7, 20-22
15.	Ποιμαντικές προοπτικές για το γάμο και την οικογένεια. Πορίσματα μιας διεπιστημονικής συσκέψεως	2006	10, 18-20

4.3.1 Ορθόδοξη ζωή και γάμος

1.	Ορθόδοξη πνευματική ζωή και γάμος	1985	96-99
2.	Συζητώντας για το γάμο	1985	120-122, 136-138
3.	Πρεσβυτέρους του καιρού μας	1985	160-161
4.	Παραλειπόμενα	1985	200-202
5.	Εκκλησία, Γάμος και Οικογένεια: Ερωματολόγιο	1994	15-18
6.	Γένος και Θρησκεία: Φύλα και θρησκευτικό γεγονός	2003	1, 14-15
7.	Δέηση	2004	8, 8-10
8.	Ας κάνουμε την ενορία μας μία οικογένεια	2007	10, 18-19

4.3.2 Προβλήματα οικογένειας

1.	Η άγαμη μητέρα. Θεολογική ποιμαντική προσέγγιση	1983	256-259
2.	Αγ. Νεκταρίου Πενταπόλεως, Αληθής ερμηνεία στο «η δε γυνή ίνα φοβήται τον άνδρα»	1988	42-43
3.	Κυριακή των πατέρων	1990	168-169
4.	Αναπληρωματική γονιμότητα	1991	72-74 , 88-90
5.	Ιστορίες αγάπης	1991	208-210
6.	Ο κρατούμενος και η οικογένειά του /Ανθολόγιο «έγκλειστης» λογοτεχνίας	1993	296-297, 312-313, 328-329, /360-362
7.	Φόβος και αγάπη στη ζωή των φύλων	1999	1, 18-21
8.	Η βία στην Οικογένεια	2002	3,20-21
9.	Οικογένεια ή επάγγελμα	2002	4,19-21
10	Η αποξένωση των συζύγων και το γενικότερο σύμπτωμα της μοναξιάς	2003	5,14-19

4.4 Ποιμαντική της νεότητας

1.	Η αυτοκτονία σαν ποιμαντικό πρόβλημα. Εισαγωγικές σκέψεις στο άρθρο του Έρβιν Ρίνγκελ, Ο κίνδυνος της αυτοκτονίας στους νέους	1983	225-226 / 227, 243, 246, 260, 269-270
2.	Η χρήση των ναρκωτικών ως ποιμαντικό πρόβλημα Κ. Πανουτσοπούλου, Ένα αλλιώςτικο μήνυμα	1983 1984	288-289, 304-308 8-10 /10-11
3.	Ένα έτος, μία πρόκληση	1985	8-9
4.	Συνεργασία ενορίας και θεολόγου καθηγητού (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	1998	232-233
5.	Ο Κατηχητής, Παιδαγωγός και Πατέρας για τους Νέους	2007	3, 20-21 , 4, 22-23

4.5 Αστική ποιμαντική

1.	Πάντες τρέχουσι	1989	56-58
2.	Επί γης αλλοτριάς	1995	182-183, 220-221
3.	Πόλεις και μνήμες. Ποιμαντική ενεργοποίηση της μνήμης των πόλεων	1995	376-378, 400-402

4.	Οι Πύλες της μνήμης	1997	168-170
5.	Πνευματική ιχνηλασία (εκ παραδρομής «Η ποιμαντική της ελπίδας»)	1997	360-361
6.	Ο Θεός στην Πόλη	1998	184-185
7.	Σχεδιά πόλις	1998	200-201
8.	Χώροι ζωής	1999	2, 30-32

4.6 Νέες μορφές διαποιμάνσεως

1.	Η ποιμαντική ευθύνη της Εκκλησίας για τους μετανάστες	2005	10, 21-23, 11, 21-23
2.	Τοις ιπταμένοις συνόδευσον	2006	1, 18-20

4.6.1 Ποιμαντική του ελευθέρου χρόνου

1.	Ένας λόγος για το καλοκαίρι	1983	192-195
2.	Αποχαιρετισμός στο καλοκαίρι	1983	224
3.	Φθινοπωρινά	1983	272-273
4.	Καλοκαιρινά	1994	248-249
5.	Φθινοπωρινά	1994	280-281

4.6.2 Ενορίες εκτός έδρας

1.	Εκκλησία και σύγχρονος κόσμος <i>Εντυπώσεις από μία ελληνογαλλική συνάντηση στην Κρήτη</i>	1983	176-179
----	--	------	---------

4.6.3 Θεραπευτικός τουρισμός

1.	Θεραπευτικός τουρισμός	1987	272-273
2.	Τόποι άνθρωποι, βιβλία....	1988	112-114
3.	Θεραπευτικός τουρισμός	1988	136-139
4.	Θεραπευτικός τουρισμός	1989	16-18
5.	Ταξιδεύοντας	1991	272-274
6.	Στα ψηλά βουνά. Στο Μοναστήρι, Ο Εσπερινός, Το Απόδειπνο, Η Λειτουργία	1993	208 / 209-210
7.	Αιγαιοπελαγίτικες σελίδες	1993	272-274
8.	Τα θεμέλιά μου στα βουνά	1995	16-18
9.	Ένα ταξίδι αλλιώς από τα άλλα	2006	9,14-15

10	Προσκυνηματικές περιηγήσεις: Θεολογική θεμελίωση	2006	10,15-18
----	--	------	----------

4.7 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, Τεχνολογία και Εκκλησία

1.	Εικόνες και εικόνες	1990	16-18 , 184-185
2.	Εικόνες και μηνύματα	1990	208-210, 240-242
3.	Οδηγητικές εικόνες	1991	152-154
4.	Άσκηση και τεχνολογία	1999	4,22-23

4.7.1 Ο εκκλησιαστικός τύπος

1.	Μηνύματα σωτηρίας	1984	280-281
----	-------------------	------	---------

4.7.2 Ραδιόφωνο - Τηλεόραση

1.	Ραδιοτηλεόραση και Εκκλησία. Επίκαιρη ποιμαντική προσέγγιση	1986	72-74
2.	Ραδιοτηλεοπτική ποιμαντική. Προτάσεις	1986	88-91

4.7.3 Διαφήμιση

1.	Εικόνες και εικόνες	1990	16-18 , 184-185
2.	Εικόνες και μηνύματα	1990	208-210, 240-242

4.7.4 Πληροφορική

1.	Η πληροφορική στη ζωή μας	1988	240-242, 272-274, 296-299
2.	Η πληροφορική στη ζωή της Εκκλησίας	1988	312-313
3.	http://www.pagesplus.com/orthodox - Συνέχεια και όχι... τέλος	1997	16-18, 39

4.8 Κοινωνική διακονία

1.	Δεσμοί αίματος, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Γ. Χρ. Ευθυμίου <i>Εθελοντική αιμοδοσία στη Θεολογική Σχολή (χρονικό)</i>	1987	168 /169-170
2.	Εκκλησιαστική κοινωνική διακονία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο της <i>Ευ. Γιαννουλάκη Τέταρτος κόσμος:ο κοινωνικός αποκλεισμός</i>	1996	152-153 / 168-169, 186-187, 208-209

4.9 Συμβουλευτική ποιμαντική

1.	Θρησκευτικές αξίες και εμπειρίες στην ποιμαντική πράξη και συμβουλευτική	1982	72-73 , 93-95
2.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θ. Ψαριώτη <i>Τα Πεύκα της Πάτμου, Μνήμη π. Αμφιλοχίου Μακρή</i>	1986	344-345, /368-371
3.	Μια πρόταση	1997	104-105
4.	Αγωνίες και ελπίδες - Η συνομωσία της ελπίδος	1997	296-298, 312-314
6.	Γραφείο Συμβουλευτικής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (σε συνεργασία με π. Αδαμάντιο Αυγουστίδη)	2002	1, 19-22
7.	Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική	2002	12, 18-23
8.	Η Συμβουλευτική Ποιμαντική Ψυχολογία και η ισοτιμία των δύο φύλων (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2004	10, 15-17 & 11, 16-18
9.	Η ευαισθητοποίηση σε θέματα επικοινωνίας και συμβουλευτικής (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2005	5, 17-19

5 ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

5.1 Ψυχολογικές καταστάσεις

1.	Η ποιμαντική αντιμετώπιση της αθεΐας	1985	216-218
2.	Κοπιώντες και πεφορτισμένοι	1989	88-90
3.	Περιμένοντας	1990	152-153
4.	Ο τόσοόνσον ! <i>Μνήμη ενός σοφού ανθρώπου</i>	1990	344-346
5.	Έσο πρόθυμος	1991	40-41

6.	Προσοχή εύθραυστον	1991	136-137
7.	Πληροφορίαν έχειν	1991	168-164
8.	Δεν περισσεύει υπομονή	1992	16-17
9.	Από τη μια στιγμή στην άλλη	1992	184-185
10.	Οι αποφάσεις και οι δυσκολίες τους	1993	240-242
11.	Ένας Βέλγος θρησκευτοψυχολόγος στην Ελλάδα, Προλογικό σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Antoine Vergote, Η ψυχολογία της απιστίας</i> (μετ. Στάθη Γιαννή)	1993 /1994	384-385 /40-41, 62-63, 80-81, 98-99, 110-111 και 130
12.	Παράπονα	1997	152-153

5.2 Προβλήματα διαπροσωπικών σχέσεων

1.	Μαθήματα ορθοφωνίας	1987	240-241
2.	Si amas veni	1991	296-298
3.	Από τη μια στιγμή στην άλλη	1992	184-185
4.	Με την ψυχή στο βλέμμα	1992	240-241
5.	Ανθρώπινες σχέσεις	1993	16-17
6.	Τα αυτονόητα	1993	41-42
7.	Φόβος και αγάπη στη ζωή των φύλων	1999	1,18-21
8.	Η αποξένωση των συζύγων και το γενικότερο σύμπτωμα της μοναξιάς	2003	5,14-19

5.3 Θάνατος

1.	Με άλλο μάτι	1990	112-113
2.	Si amas veni	1991	296-298
3.	Συζητώντας για τον θάνατο	1991	312-313
4.	Συζητώντας για το θάνατο. Ένα συνέδριο βιοηθικής στη Ρώμη	1992	104-106
5.	Θάνατος και εσχατολογία	1992	128-131, 152-155
6.	Μελέτη θανάτου. Σελίδες από ένα αθέατο ημερολόγιο	1996	136-137

5.4 Κοινωνικά (προβλήματα)

1.	Η αυτοκτονία σαν ποιμαντικό πρόβλημα. Εισαγωγικές σκέψεις στο άρθρο του Έρβιν Ρίνγκελ, Ο κίνδυνος της αυτοκτονίας στους νέους	1983	225-226 / 227, 243, 246, 260, 269-270
----	---	------	---------------------------------------

2.	Η χρήση των ναρκωτικών ως ποιμαντικό πρόβλημα <i>Κ. Πανουτσοπούλου, Ένα αλλιώτικο μήνυμα</i>	1983 1984	288-289, 304-308 8-10 /10-11
3.	Περίοδος εξετάσεων	1987	136-137
4.	Αλφάβητος και πνευματική ζωή	1987	328-330
5.	Υπάρχω ... άρα δεν υπάρχεις!	1988	336-337
6.	Το αντίθετο της αγάπης	1989	112-114
7.	Χαρά και εργασία	1989	272-274
8.	Μαθήματα αρχιτεκτονικής	1992	56-57, 72-73
9.	Εν πορεία...	1992	208-210
10.	Εκκλησία και ελληνική κοινωνία	1992	272-273
11.	Ο κρατούμενος και η οικογένειά του <i>/Ανθολόγιο «έγκλειστης» λογοτεχνίας</i>	1993	296-297, 312-313, 328-329, /360-362
12.	Κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές δυνατότητες	1994	216-217
13.	Υποχωρε...ίτε παιδιάς Ελλήνων	1998	72-73
14.	Η υποχώρηση δεν αρκεί. Φάρμακα ή οδήγηση;	1998	88-90
15.	Η ποιμαντική ευθύνη της Εκκλησίας για τους μετανάστες	2005	10, 21-23 & 11,21-23

5.5 Κοινωνικοπολιτικά (προβλήματα)

1.	Ανάπτυξη. Νέες προοπτικές – Θεολογική προσέγγιση	1987	88-89 , 112-114
2.	Στον πηγαισμό για την Ευρώπη. Η ευθύνη της Εκκλησίας για την Ευρωπαϊκή ενοποίηση	1988	184-186, 208-210
3.	Υποσχέσεις που θα κρατηθούν	1989	168-170
4.	Επιμνημόσυνη Δέηση. Για τη σφαγή στο Πεκίνο	1989	208-210
5.	Πορείες και πορείες. Επίκαιροι παραλληλισμοί	1989	368-370
6.	Περιμένοντας	1990	152-153
7.	Παρενέργειες	1990	296-297
8.	Μέτρα και μέτρα. <i>/Κωστή Μπαστιά, Ο εν τω ολίγω αναπανόμενος</i>	1991	14-15 /16-17
9.	Ο καιρός των πολέμων	1991	56-58
10.	Διαλεκτική υποσχέσεων	1991	184-185
11.	Δικαιοσύνην μάθετε	1991	352-353
12.	Στον αστερισμό της ελπίδας	1996	328-329, 344-345
13.	Δικαίωμα στο μέλλον	1996	368-369
14.	Στενάχωρα χρόνια	1999	5, 18-20

5.6 Οικολογικά (προβλήματα)

1.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θ. Ψαριώτη <i>Τα Πεύκα της Πάτμου, Μνήμη π. Αμφιλοχίου Μακρή</i>	1986	344-345, /368-371
2.	Από τα έσχατα στα πρωταρχικά	1989	144-145
3.	Το ζωντανό νερό	1990	136-137
4.	Ιστορίες αγάπης	1991	208-210
5.	Ένας είναι ο κόσμος μας	1992	168-170
6.	Αυτός ο τόπος είναι δικός μας	1992	320-322
7.	Ιστορίες με ζώα	1992	376-378
8.	Ιστορίες με ζώα	1995	128-130
9.	Ως δια πυρός /π. Κ.Ν. Καλλιανού, Ένας (ακόμη) λόγος για το καλοκαίρι (καταγραφές μνήμης...)	1995	304-305 /306-307
10.	Ένας λόγος για το περιβάλλον	2002	9, 19-21
11.	Ορθόδοξη Εκκλησία και Οικολογία. Με αφορμή την αρχή της Ινδίκτου ως «Ημέρας Προστασίας του Περιβάλλοντος»	2007	8, 22-23

6 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

6.1 Σχεδίασμα Πνευματικής Γεωγραφίας

1.	Συναντήσεις ζωής / Γ. Θεοτοκά, Η συνάντηση	1985	24-26 /40-42
2.	Πανεπιστήμιο και ζωή. Έρευνα πνευματικής γεωγραφίας	1985	56-58
3.	Σχεδίασμα πνευματικής γεωγραφίας. Ανοικτή επιστολή, Ερωτηματολόγιο, Έντυπο πληροφοριών	1985	231-234
4.	Χρ. Αθηναίου, Ο πατήρ Αθανάσιος της Νεραντζιώτισσας	1986	18-19
5.	Βιβλία χωρίς χρονολογία	1986	40-41
6.	Επιλεγόμενα που προλέγουν /Π.Β.Πάσχου Ένας Γέροντας	1986	56-57 /57
7.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θ. Ψαριώτη <i>Τα Πεύκα της Πάτμου, Μνήμη π. Αμφιλοχίου Μακρή</i>	1986	344-345, /368-371
8.	Ένα χρόνο μετά... Ευχήσου	1992	352-353

9.	Αιγαιοπελαγίτικες σελίδες	1993	272-274
10.	Τρία χρόνια μετά...	1994	392-394
11.	Ιχνηλασία γερόντων / Επιστολή Γέροντος Πορφυρίου προς τα πνευματικά του παιδιά.	1995	40/41
12.	Γέρων Καλλίνικος	2006	6, 18-20

6.2 Θεραπευτικός τουρισμός

1.	Θεραπευτικός τουρισμός	1987	272-273
2.	Τόποι άνθρωποι, βιβλία...	1988	112-114
3.	Θεραπευτικός τουρισμός	1988	136-137
4.	Θεραπευτικός τουρισμός	1989	16-18
5.	Ταξιδεύοντας	1991	272-274
6.	Στα ψηλά βουνά. Ζαχαρία Παπαντωνίου: Στο Μοναστήρι, Ο Εσπερινός, Το Απόδειπνο, Η Λειτουργία	1993	208 / 209-210
7.	Αιγαιοπελαγίτικες σελίδες	1993	272-274
8.	Πόλεις και μνήμες. Ποιμαντική ενεργοποίηση της μνήμης των πόλεων	1995	376-378, 400-402
9.	Οι Πύλες της μνήμης	1997	168-170

6.3 Βιβλιογραφικός οδηγός

1.	Ενορία. Ενα μικρό χρονικό - βιβλιογραφικός οδηγός	1986	120-122
----	---	------	---------

6.4 Γνώρισε την ενορία σου

1.	Γνώρισε την ενορία σου	1986	271
2.	Ενοριακή οργάνωση και ζωή. Ερωτηματολόγιο	1986	272-273
3.	Οι ενορίες και η ιστορία τους	1993	152-153
4.	Η ενορία μας	1998	312-313
5.	Η ενορία σας και πώς θα την ανακαλύψετε εκ νέου. Το Παιχνίδι της Ενορίας	1998	327-330
6.	Μια κοινότητα που ακτινοβολεί	1998	331
7.	Αξια και δίκαιη πρωτοβουλία	2003	10, 24-25

6.5 Ποιμαντική γάμου και οικογενείας

1.	Εκκλησία, Γάμος και Οικογένεια: Ερωτηματολόγιο	1994	15-18
----	--	------	-------

6.6 Πρεσβυτέρες του καιρού μας

1.	Πρεσβυτέρες του καιρού μας	1985	160-161
2.	Πρεσβυτέρες του καιρού μας (απαντήσεις σε μια έρευνα)	1986	208-211
3.	Αλεξάνδρου Στούρτζα, Πρεσβυτέρες δι' αλληλογραφίας	1986	240-243
4.	Μια εξομολογητική αναδρομή: 15 χρόνια μετά... Ένας Πρεσβύτερος και μία Πρεσβυτέρα εξομολογείται	2000	4, 21-23

6.7 Ποιμαντική-παιδαγωγική διάσταση του μαθήματος των Θρησκευτικών

1.	Σαράντα χρόνια μετά - Χώραι λευκαί προς θερισμόν	1995	56-58, 152-153
2.	Συνεργασία ενορίας και θεολόγου καθηγητού (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	1998	232-233

6.8 Σπουδάζοντας Θεολογία

1.	Σπουδάζοντας θεολογία	1996	184-185
----	-----------------------	------	---------

6.9 Πόλεις και μνήμες

1.	Πόλεις και μνήμες. Ποιμαντική ενεργοποίηση της μνήμης των πόλεων	1995	376-378, 400-402
2.	Οι Πύλες της μνήμης	1997	168-170

6.10 Ποιμαντική Θεολογία και επιστήμες του ανθρώπου

1.	Ένα ερευνητικό πρόγραμμα	2000	12, 13-17
----	--------------------------	------	-----------

6.11 Βιοτεχνολογία και Βιοηθική...

1.	Βιοτεχνολογία και Βιοηθική στον Ημερήσιο Αθηναϊκό τύπο	2004	6, 8-10
----	--	------	---------

6.12 Ποιμαντική φωτογραφία

1.	Διαγωνισμός ποιμαντικής φωτογραφίας	1999	2, 36-37
----	-------------------------------------	------	----------

6.13 Φύλα και θρησκεία

1.	Η Συμβουλευτική Ποιμαντική Ψυχολογία και η ισοτιμία των δύο φύλων (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2004	10,15-17 & 11,16-18
----	---	------	---------------------

6.14 Ευαισθητοποίηση σε θέματα Συμβουλευτικής

1.	Η ευαισθητοποίηση σε θέματα επικοινωνίας και συμβουλευτικής (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2005	5, 17-19
----	---	------	----------

7 ΣΥΝΕΔΡΙΑ

7.1 Αναφορές σε Συνέδρια

1	Θρησκευτικές αξίες και εμπειρίες στην ποιμαντική πράξη και συμβουλευτική	1982	72-73 , 93-95
2.	Εκκλησία και σύγχρονος κόσμος <i>Εντυπώσεις από μία ελληνογαλλική συνάντηση στην Κρήτη</i>	1983	176-179
3.	Μηνύματα σωτηρίας	1984	280-281
4.	Χάος και δημιουργικότητα	1989	296-298 , 312-314 , 328-330
5.	Αγωνίες και ελπίδες	1996	112-114
6.	Ταυτότητα και θρησκευτικό γεγονός	2000	5, 22-24
7.	Τέχνη και Εκκλησία	2001	3, 21-23
8.	Γένος και Θρησκεία: Φύλα και θρησκευτικό γεγονός. <i>Προβληματισμοί με αφορμή ένα Συνέδριο</i>	2003	1, 14-15
9.	Η Αγία Γραφή και οι χρήσεις της	2004	1, 4-5
10.	Θρησκείες και βία	2004	4, 25-27
11.	Αναζητήσεις	2004	5, 6-8
12.	<i>Ποιμαντικές προοπτικές για το γάμο και την οικογένεια. Πορίσματα μιας διεπιστημονικής συσκέψεως</i>	2006	10, 18-20
13.	Περί τροφής	2008	;

7.2 Ανακοινώσεις σε Συνέδρια

1.	Αγωνίες και ελπίδες - Η συνομωσία της ελπίδος	1997	296-298, 312-314
2.	Βεβαιότητες και όρια στα θεμέλια της ηθικής σήμερα	1999	7, 12-14 & 8, 5-7
3.	Η ενσυνείδητη συμμετοχή των ενοριτών στο ενοριακό ποιμαντικό έργο	2003	2, 14-16 & 3, 21-23
4.	Σχόλια και συμπεράσματα από ένα συνέδριο (το 2 ^ο Διεθνές Διεπιστημονικό, Δελφοί 5-8 Σεπτεμβρίου 2002)	2003	4, 9-12
5.	Ποιμαντική προσέγγιση του μυστηρίου του γάμου	2003	6, 7-10 & 7, 9-12
6.	Η Συμβουλευτική Ποιμαντική Ψυχολογία και η ισοτιμία των δύο φύλων (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2004	10, 15-17 & 11, 16-18
7.	Ορθόδοξη ποιμαντική της Κυριακής	2005	1, 7-9 & 2, 13-15
8.	Θεολογικές σπουδές στην Ελλάδα	2005	3, 17-19 & 4, 20-22
9.	Η ευαισθητοποίηση σε θέματα επικοινωνίας και συμβουλευτικής (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2005	5, 17-19
10.	Ποιμαντικές προοπτικές για το γάμο και την οικογένεια	2005	6, 17-19 & 7, 20-22
11.	Η ποιμαντική ευθύνη της Εκκλησίας για τους μετανάστες	2005	9, 21-23 & 10, 21-23
12.	Πολιτισμός της αγάπης. Περιχώρηση προσώπων	2006	2, 15-17 & 5, 17-19
13.	Προσκυνηματικές περιηγήσεις: Θεολογική θεμελίωση	2006	9, 15-18

8 ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΡΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ

8.1 Γενικά

1.	Μητροπολίτου Μηθύμνης Ιακώβου, Καλοκαιρινά θέματα	1983	193-195
2.	Π. Σκουζέ, Ενορίες της παλιάς Αθήνας (Σύναξη αγάπης)	1986	144-145

3.	Πρεσβυτέρου Ε. Ζώρζου, Ποιμαντικές επισκέψεις ορισμός, στόχοι, συμβολή	1988	16-17
4.	Ανωνύμου φοιτητού, Διάλογος με τον εαυτό μου	1988	57-58
5.	Πρεσβυτέρου Κ. Ν. Καλλιανού, Ο αδελφός και συλλειτουργός (Απόπειρα ιχνογράφησης)	1993	18-19
6.	Πρεσβυτέρου Κ. Ν. Καλλιανού, Ένας (ακόμη) λόγος για το καλοκαίρι (καταγραφές μνήμης...)	1995	306-307

8.2 Υποθήκες

1	Αντιόχου μοναχού, Ευχή Αποδείπνου	1983	49
2	Ευγενίου Βουλγάρεως, Οι ιερείς ετάχθησαν ως φωστήρες επί του στερεώματος της Εκκλησίας	1983	90
3.	Κοσμά του Αιτωλού, Δια εσένα παιδί μου, όπου μέλλεις να γένης παπάς	1983	94
4.	Αθανασίου του Παρίου, Η Ποιμαντική πρόνοια	1983	105-107
5.	Αββά Δωροθέου, Ποιμαντική φαντασία σε μείζονα και ελάσσονα κλίμακα	1983	210
6.	Ευγενίου Βουλγάρεως, Τιμή εις πρόσωπον γέροντος	1984	216-217
7.	Γέροντος Γαβριήλ, Το ύψος της ιερωσύνης	1986	106
8.	Παναγή Σκουζέ, Ενορίες της παλιάς Αθήνας	1986	144-145
9.	Αλεξάνδρου Στούρτζα, Πρεσβυτέρους δι' αλληλογραφίας	1986	240-242
10.	Αββά Ιωάννου του Κολοβού, Μετάληψη καθημερινή	1987	209
11.	Αγ. Νεκταρίου Πενταπόλεως, Αληθής ερμηνεία στο «η δε γυνή ίνα φοβήται τον άνδρα»	1988	42-43
12.	Γρηγορίου του Θεολόγου, Πώς ιερέως σχήμα και όνομα υποδύεσθαι πριν...	1992	90
13.	Γέροντος Πορφυρίου, «Επιστολή προς τα πνευματικά του παιδιά»	1995	41
14.	Αββά Δωροθέου, Λόγος περί λύπης	1996	40-41

8.3 Λογοτεχνικά

1	Παντελή Πάσχου, Εκβαλε	1983	49
2	Νίκου Καρούζου, Απολέλυσαι της ασθενείας σου	1983	49
3.	Αδαμαντίου Κοραή, Παπά Τρέχας	1983	80-81
4.	Ελένης Καριτά, Μια ζωγραφιά του Παραδείσου	1983	93

5.	Σήφη Κόλλια, Ο γέρο παπάς	1983	100
6.	Πρωτοπρ. Κ.Β. Ανδρουλάκη, Σ' ένα Θεολόγο που έγινε Κληρικός	1983	101
7.	Κωστή Μπαστιά, Ευλαβικοί εφημέριοι στον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη	1983	108-109
8.	Κωνσταντίνου Θεοτόκη, Αμάρτησε;	1983	140-141
9.	Κασσιανής Πανουτσοπούλου, Ένα αλλιότιμο μήνυμα (νέοι και ναρκωτικά)	1984	10-11
10.	Όλγας Βότση, Τα μικρά παιδιά	1984	26
11.	Olivier Clément, Ένα παιδί που κοιμάται	1984	42
12.	Κωνσταντίνου Θεοτόκη, Ο αγιογράφος	1984	72-74
13.	Άρη Φακίνου, Η ιστορία μιας χαμένης γης;	1984	168-170
14.	Γιώργου Θεοτοκά, Η συνάντηση	1985	40-42
15.	Δημητρίου Βικέλα, Ο παππά Νάρκισσος	1985	162
16.	Π.Β. Πάσχου, Ένας Γέροντας	1986	57
17.	Ελευθερίου Μάινα, Η γεωμετρία του Σταυρού	1986	105
18.	Σταυρούλας Κάτσου, Γι' αυτούς που δεν χτυπά η καμπάνα	1986	105-106
19.	Πρεσβυτέρου Κ. Καλλιανού, Οι κληρικοί κι η ποίηση	1987	73-74
20.	Σταυρούλας Κάτσου-Καντάνη, Παιδική ανάμνηση	1987	185
21.	Ανωνύμου, Η γιαγιά μου η καλή (μετάφραση από τα Γαλλικά)	1987	185
22.	Σταυρούλας Κάτσου-Καντάνη, Η κυρά Ζωίτσα	1988	56-57
23.	Ανωνύμου ιερέως, Ταξιδεύοντας μέσα στον κόσμο (ο μονόλογος ενός σημερινού ιερέα)	1988	71
24.	Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Ο λόγος που παίρνει πρόσωπο	1988	243
25.	Βιργκίλ Γκεωργκίου, Ο προσφοράρης Παντελεήμων	1989	146-148
26.	Κωστή Μπαστιά, Ο εν τω ολίγω αναπαυόμενος	1991	16-17
27.	Σταυρούλας Κάτσου-Καντάνη, Μετά τή Λειτουργία	1992	89
	Ζαχαρία Παπαντωνίου, Στα ψηλά βουνά: Στο Μοναστήρι, Ο Εσπερινός, Το Απόδειπνο, Η Λειτουργία	1993	208 / 209-210
28.	Ανθολόγιο «έγκλειστης» λογοτεχνίας:	1993	360-362
29.	Στρατή Χατζηπαναγιώτη, Η όμορφη γυναίκα του φυλακισμένου	1993	360
30.	Χαράλαμπου Τσαουσίδη, Στή μάννα μου	1993	360
31.	Σπύρου Μ., Μέσα από την καρδιά μου στον πάτερ Κωνσταντίνο	1993	361

32.	<i>Ουρανίας Μπόνη (απόδοση), Το φιλί της συγγνώμης</i>	1993	361-362
33.	<i>Πρεσβυτέρου Κ.Ν.Καλλιανού, Ο άλλος μας δρόμος σταυρικός</i>	1994	112
34.	<i>Μαρίας Γουμενοπούλου, Ο σταυρός σου</i>	1994	112-113
35.	<i>Σταυρούλας Κάτσου-Καντάνη, Ο Πατερούλης</i>	1994	112-113
36.	<i>Κατερίνας-Αγγελάκη Ρούκ, Λυπιού</i>	1996	40-41 & 56-57
37.	<i>Σταυρούλας Κάτσου-Καντάνη, Της Ορθοδοξίας</i>	1996	88-89

9 ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.	Ποιμαντική βιβλιοθήκη	1983	110-111
2.	Βιβλία χωρίς χρονολογία. Σχεδιάσμα πνευματικής γεωγραφίας	1986	40-41
3.	Ενορία. Ένα μικρό χρονικό - βιβλιογραφικός οδηγός	1986	120-122
4.	Η θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού: Βιβλιογραφικός οδηγός	1987	371-372
5.	Πρόσωπα και κείμενα	1988	72-73 , 88-90
6.	Ποιμαντική βιβλιοθήκη	1988	74-77 , 91 , 115-118 , 138
7.	Ιστορίες αγάπης	1991	208-210
8.	Μαθήματα αρχιτεκτονικής	1992	56-57 , 72-73
9.	Σκέψεις γύρω από μία έκδοση... (Ένα βιβλίο Παιδαγωγικής Ανθρωπολογίας)	1994	60-61

10 ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

1.	Βιβλιοφιλία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Αντ. Γκλίνου, Τα Προβλήματα των βιβλίων και των βιβλιοθηκών	1986	295 / 312-314
2.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θ. Ψαριώτη, Τα Πεύκα της Πάτμου, Μνήμη π. Αμφιλοχίου Μακρή	1986	344-345, /368-371
3.	Το θαυμαστό φως, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Lucien Morren, Από το φως στο μυστήριο	1986 1987	367 /16-20
4.	Δεσμοί αίματος, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Γ. Χρ. Ευθυμίου, Εθελοντική	1987	168

	αιμοδοσία στη Θεολογική Σχολή (χρονικό)		/169-170
5.	Ένας Βέλγος θρησκευτοψυχολόγος στην Ελλάδα, Προλογικό σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Antoine Vergote, Η ψυχολογία της απιστίας</i> (μετ. Στάθη Γιαννή)	1993 /1994	384-385 /40-41, 62-63, 80-81, 98-99, 110-111 και 130
6.	Φιλοκαλική ενημέρωση, Προλογικό σημείωμα στο ανάτυπο του Αρχιμ. Δρ. Χερουβείμ Μαλισιάνου, <i>Κ. Παρθένης Αγνωστες μαρτυρίες της παρουσίας του στη Βιέννη</i>	1995 1996	328-329 /16-19
7.	Εκκλησιαστική κοινωνική διακονία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο της <i>Ευτυχίας Γιαννουλάκη, Τέταρτος κόσμος: ο κοινωνικός αποκλεισμός</i>	1996	152-153 / 168-169, 186-187, 208-209
8.	Σπουδάζοντας Θεολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θαν. Παπαθανασίου, <i>Σπουδάζοντας Θεολογία: Μια απόπειρα προσέγγισης</i>	1996	184-185 /210-211 & 240-243

11 ΑΛΛΕΣ ΝΕΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

11.1 Ποιμαντική των 5 αισθήσεων

1.	Ως ωραίοι οι πόδες	1997	128-129
2.	Περί διατροφής	1999	6, 5-7
3.	Περί τροφής	2008	;

11.2 Ποιμαντική των 4 στοιχείων της φύσεως

1.	Η διαπλοκή στη γνώση	2005	8, 20-22
----	----------------------	------	----------

11.3 Διεθνή και ευρωπαϊκά έτη

1.	Ένα έτος, μία πρόκληση	1985	8-9
2.	Ιωβηλαίον έτος 2000	2000	1, 16-18
3.	Ευρωπαϊκό έτος γλωσσών	2001	1, 20-21

Β' ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΡΘΡΩΝ
Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
Έτη: 1982 - 2007

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΑΡΘΡΟΥ	Έτος	Τεύχος/Σελίδες
11.	Θρησκευτικές αξίες και εμπειρίες στην ποιμαντική πράξη και συμβουλευτική	1982	72-73 , 93-95
12.	Ποιμένες και Χιούμορ	1983	8-9
13.	<u>Ποιμαντική ψυχραιμία</u>	1983	22
14.	<i>«Ιλάσθητι ημίν ο Θεός». Ωρες περισυλλογής</i>	1983	48-49
15.	<u>Ο ποιμήν ο καλός</u>	1983	64-65
16.	<u>Η δύναμη της Παιδείας</u>	1983	78-79
17.	Ιερατικές κλήσεις (ψυχολογική θεώρηση)	1983	102-104
18.	Ποιμαντική βιβλιοθήκη	1983	110-111
19.	Μάθημα ποιμαντικής οικονομίας	1983	140-141
20.	<u>Το μυστήριο της υγείας και της αρρώστιας</u>	1983	160-162
21.	Εκκλησία και σύγχρονος κόσμος <i>Εντυπώσεις από μία ελληνογαλλική συνάντηση στην Κρήτη</i>	1983	176-179
22.	<u>Ένας λόγος για το καλοκαίρι</u>	1983	192-195
23.	<u>Ποιμαντικό τακτ</u>	1983	208-209
24.	<u>Αποχαιρετισμός στο καλοκαίρι</u>	1983	224
25.	Η αυτοκτονία σαν ποιμαντικό πρόβλημα. <i>Εισαγωγικές σκέψεις στο άρθρο του Έρβιν Ρίνγκελ, Ο κίνδυνος της αυτοκτονίας στους νέους</i>	1983	225-226 / 227, 243, 246, 260, 269-270
26.	<u>Πανεπιστήμιο και ζωή. Άσκηση αυτογνωσίας</u>	1983	240-242
27.	<u>Η άγαμη μητέρα. Θεολογική ποιμαντική προσέγγιση</u>	1983	256-259
28.	<u>Φθινοπωρινά</u>	1983	272-273
29.	<u>Η χρήση των ναρκωτικών ως ποιμαντικό πρόβλημα</u> <i>Κ. Πανουτσοπούλου, Ένα αλλιώτικο μήνυμα</i>	1983 1984	288-289, 304-308 8-10 /10-11
30.	Προς εκκλησιασμό	1984	24-26

31.	Εορταστικά	1984	40-42
32.	Η δύναμη της εικόνας	1984	56-57, 72-74
33.	Φως αναστάσιμο	1984	88-89
34.	Ποιμαντικά σημεία στίξεως	1984	104-105
35.	Δυσκολίες επικοινωνίας	1984	120-122
36.	Προσκλητήρια γάμου, μηνύματα ζωής	1984	136-128
37.	Για μια ιστορία αγάπης	1984	152-153
38.	Φιλοξενία	1984	184-185
39.	Η στάση φιλοξενίας	1984	200-202
40.	Η τέχνη της αγάπης	1984	232-234, 248-249, 264-265
41.	Μηνύματα σωτηρίας	1984	280-281
42.	Ένα έτος, μία πρόκληση	1985	8-9
43.	Συναντήσεις ζωής / Γ. Θεοτοκά, Η συνάντηση	1985	24-26 /40-42
44.	Πανεπιστήμιο και ζωή. Έρευνα πνευματικής γεωγραφίας	1985	56-58
45.	Της Ιερωσύνης	1985	72-73
46.	Ορθόδοξη πνευματική ζωή και γάμος	1985	96-99
47.	Συζητώντας για το γάμο	1985	120-122, 136-138
48.	Πρεσβυτέρες του καιρού μας	1985	160-161
49.	Μετά δεκαπέντε έτη	1985	184-185
50.	Παραλειπόμενα	1985	200-202
51.	Η ποιμαντική αντιμετώπιση της αθεΐας	1985	216-218
52.	Σχεδιάσμα πνευματικής γεωγραφίας	1985	231-234
53.	Ταξιδιωτικοί οδηγοί	1985	248-249, 264-265
54.	Προεόρτια	1985	280-281, 304-305
55.	Μεθεόρτια	1986	16-17
56.	Βιβλία χωρίς χρονολογία	1986	40-41
57.	Επιλεγόμενα που προλέγουν / Π. Β. Πάσχου Ένας Γέροντας	1986	56-57 /57
58.	Ραδιοτηλεόραση και Εκκλησία. Επίκαιρη ποιμαντική προσέγγιση	1986	72-74
59.	Ραδιοτηλεοπτική ποιμαντική. Προτάσεις	1986	88-91
60.	Ανάμεσα σε δύο κόσμους. Όροι ποιμαντικής θεολογίας	1986	104-106
61.	Ενορία. Ένα μικρό χρονικό - βιβλιογραφικός οδηγός	1986	120-122
62.	Σύναξη αγάπης. Π. Σκουζέ, Ενορίες της παλιάς Αθήνας	1986	143 / 144-145
63.	Για να ζήσει η ενορία. (Εισήγηση: Αναζωογόνηση και δραστηριοποίηση της	1986	168-171, 184-185

	<i>Ενορίας)</i>		
64.	Πρεσβυτέρες του καιρού μας (απαντήσεις σε μια έρευνα)	1986	208-211
65.	Γνώρισε την ενορία σου	1986	271
66.	Ενοριακή οργάνωση και ζωή. <i>Ερωτηματολόγιο</i>	1986	272-273
67.	Βιβλιοφιλία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Αντ. Γκλίνου Τα Προβλήματα των βιβλίων και των βιβλιοθηκών</i>	1986	295 /312-314
68.	Γνώρισε τον εαυτό σου ...	1986	328-329
69.	Συμβουλευτική Ποιμαντική. Θεολογική οικολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Θ. Ψαριώτη, Τα Πεύκα της Πάτμου, Μνήμη π. Αμφιλοχίου Μακρή</i>	1986	344-345, /368-371
70.	Το θαυμαστό φως, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Lucien Morren Από το φως στο μυστήριο</i>	1986 1987	367 /16-20
71.	Εβδομάδα ιερατικών κλήσεων	1987	72-74
72.	Ανάπτυξη. Νέες προοπτικές – Θεολογική προσέγγιση	1987	88-89 , 112-114
73.	Περίοδος εξετάσεων	1987	136-137
74.	Με κραταιό φρόνημα	1987	152-153
75.	Δεσμοί αίματος , Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Γ. Χρ. Ευθυμίου, Εθελοντική αιμοδοσία στη Θεολογική Σχολή (χρονικό)</i>	1987	168 /169-170
76.	Ζήτημα χρόνου	1987	184-185
77.	Χρόνος για όλους και για όλα	1987	208-209
78.	Μαθήματα ορθοφωνίας	1987	240-241
79.	Θεραπευτικός τουρισμός	1987	272-273
80.	Γυμνάσματα ποιμαντικά: <i>Γνώρισε τον Αγίο σου...</i>	1987	296-297
81.	Η ποιμαντική των αγίων	1987	312-313
82.	Αλφάβητος και πνευματική ζωή	1987	328-330
83.	Η θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού	1987	344-345 , 368-372
84.	Ποιμαντικές επισκέψεις	1988	16-17 , 40-41 , 56-58
85.	<i>Αγ. Νεκταρίου Πενταπόλεως, Αληθής ερμηνεία στο «η δε γυνή ίνα φοβήται τον άνδρα»</i>	1988	42-43
86.	Πρόσωπα και κείμενα	1988	72-73 , 88-90
87.	Ποιμαντική βιβλιοθήκη	1988	74-77 , 91 , 115- 118 , 138

88.	Τόποι άνθρωποι, βιβλία....	1988	112-114
89.	Θεραπευτικός τουρισμός	1988	136-137
90.	Χρόνου φείδου	1988	168-169
91.	Στον πηγαισμό για την Ευρώπη. <i>Η ευθύνη της Εκκλησίας για την Ευρωπαϊκή ενοποίηση</i>	1988	184-186 , 208-210
92.	Η πληροφορική στη ζωή μας	1988	240-242 , 272-274 , 296-299
93.	<i>Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, Ο λόγος που παίρνει πρόσωπο</i>	1988	243
94.	Η πληροφορική στη ζωή της Εκκλησίας	1988	312-313
95.	Υπάρχω ... άρα δεν υπάρχουν	1988	336-337
96.	Μνήμην άγειν ετάχθημεν ...	1988	368-369
97.	Θεραπευτικός τουρισμός	1989	16-18
98.	Η συνακρόαση	1989	40-41
99.	Πάντες τρέχουσι	1989	56-58
100.	Κοπιώντες και πεφορτισμένοι	1989	88-90
101.	Το αντίθετο της αγάπης	1989	112-114
102.	Από τα έσχατα στα πρωταρχικά	1989	144-145
103.	Υποσχέσεις που θα κρατηθούν	1989	168-170
104.	Εορταστικά και καθημερινά	1989	184-186
105.	Επιμνημόσυνη Δέηση. <i>Για τη σφαγή στο Πεκίνο</i>	1989	208-210
106.	Ποιμαντική αγραναύπαση	1989	240-242
107.	Χαρά και εργασία	1989	272-274
108.	Χάος και δημιουργικότητα	1989	296-298 , 312-314 , 328-330
109.	Πορείες και πορείες. <i>Επίκαιροι παραλληλισμοί</i>	1989	368-370
110.	Εικόνες και εικόνες	1990	16-18 , 184-185
111.	Μακρόν προ βραχέος ...	1990	88-89
112.	Με άλλο μάτι	1990	112-113
113.	Το ζωντανό νερό	1990	136-137
114.	Περιμένοντας	1990	152-153
115.	Κυριακή των πατέρων	1990	168-169
116.	Εικόνες και μηνύματα	1990	208-210 , 240-242
117.	Βάλωμεν αρχήν	1990	272-273
118.	Παρενέργειες	1990	296-297
119.	Φρονιμάδα και ακεραιότητα	1990	312-313
120.	Μνήμη ευλαβικού Εφημερίου	1990	328-329
121.	Ο τόσονόσον! Μνήμη ενός σοφού ανθρώπου)	1990	344-346

122.	Μέτρα και μέτρα <i>/ Κωστή Μπασιτιά, Ο εν τω ολίγω αναπαυόμενος</i>	1991	14-15 /16-17
123.	Έσο πρόθυμος	1991	40-41
124.	Ο καιρός των πολέμων	1991	56-58
125.	Αναπληρωματική γονιμότητα	1991	72-74 , 88-90
126.	Εν παντί ευχαριστείτε	1991	112-113
127.	Προσοχή εύθραυστον	1991	136-137
128.	Οδηγητικές εικόνες	1991	152-154
129.	Πληροφοριαν έχειν	1991	168-164
130.	Διαλεκτική υποσχέσεων	1991	184-185
131.	Ιστορίες αγάπης	1991	208-210
132.	Ποιμαντική βιβλιοθήκη	1991	240-246
133.	Ταξιδεύοντας	1991	272-274
134.	Si amas veni	1991	296-298
135.	Συζητώντας για τον θάνατο	1991	312-313
136.	Ποιμαντική της καθημερινής ζωής	1991	328-329
137.	Δικαιοσύνην μάθετε	1991	352-353
138.	Η βασιλική δρυς	1991	376-378
139.	Δεν περισσεύει υπομονή	1992	16-17
140.	Μαθήματα αρχιτεκτονικής	1992	56-57 , 72-73
141.	Προετοιμασία για την ιερωσύνη	1992	88-89
142.	Συζητώντας για το θάνατο. Ένα συνέδριο <i>βιοηθικής στη Ρώμη</i>	1992	104-106
143.	Θάνατος και εσχατολογία	1992	128-131 , 152-155
144.	Ένας είναι ο κόσμος μας	1992	168-170
145.	Από τη μια στιγμή στην άλλη	1992	184-185
146.	Εν πορεία...	1992	208-210
147.	Με την ψυχή στο βλέμμα	1992	240-241
148.	Εκκλησία και ελληνική κοινωνία	1992	272-273
149.	Ποιμαντική φωτογραφία	1992	310-311
150.	Αυτός ο τόπος είναι δικός μας	1992	320-322
151.	Η Ευρώπη των γονέων	1992	336-338
152.	Ένα χρόνο μετά... Ευχήσου	1992	352-353
153.	Ιστορίες με ζώα	1992	376-378
154.	Ανθρώπινες σχέσεις	1993	16-17
155.	Τα αυτονόητα	1993	41-42
156.	Και όμως είναι δυνατόν...	1993	56-57
157.	Έστω και στο παραπέντε	1993	72-73
158.	Η καλή αναφορά	1993	88-89
159.	Τα έκπληκτα μάτια	1993	116-117

160.	Οι ενορίες και η ιστορία τους	1993	152-153
161.	Περιπέτειες σε δύο κόσμους (εκ παραδρομής το πρώτο μέρος τιτλοφορείται: Οι Ενορίες και η ιστορία τους)	1993	168-169, 184-185
162.	Στα ψηλά βουνά. <i>Ζαχαρία Παπαντωνίου: Στο Μοναστήρι, Ο Εσπερινός, Το Απόδειπνο, Η Λειτουργία</i>	1993	208 / 209-210
163.	Οι αποφάσεις και οι δυσκολίες τους	1993	240-242
164.	Αιγαιοπελαγίτικες σελίδες	1993	272-274
165.	Ο κρατούμενος και η οικογένειά του	1993	296-297 , 312-313, 328-329
166.	Ο κρατούμενος και η οικογένειά του. <i>Ανθολόγιο έγκλειστης λογοτεχνίας</i>	1993	360-362
167.	Ένας Βέλγος θρησκευτοψυχολόγος στην Ελλάδα, Προλογικό σημείωμα στο ανάτυπο του <i>Antoine Vergote, Η ψυχολογία της απιστίας</i> (μετ. Στάθη Γιαννή)	1993 /1994	384-385 /40-41, 62-63, 80-81, 98-99, 110-111 και 130
168.	Εκκλησία, Γάμος και Οικογένεια: <i>Ερωτηματολόγιο</i>	1994	15-18
169.	Σκέψεις γύρω από μία έκδοση... (Ένα βιβλίο Παιδαγωγικής Ανθρωπολογίας)	1994	60-61
170.	Καύχημα των ιερέων. <i>Εβδομάδα ιερατικών κλήσεων</i>	1994	96-97
171.	Καύχημα των ιερέων. <i>Μικρό ανθολόγιο</i>	1994	112-113
172.	Σχολή καλών τεχνών	1994	128-129
173.	Η θεωρία των α-πιθανοτήτων	1994	152-153
174.	Ποιμαντική πολλαπλών διαδρομών	1994	176-177 , 192-193
175.	Κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές δυνατότητες	1994	216-217
176.	Καλοκαιρινά	1994	248-249
177.	Φθινοπωρινά	1994	280-281
178.	Ποιμαντική της μνήμης και της λήθης	1994	352-354
179.	Τρία χρόνια μετά...	1994	392-394
180.	Τα θεμέλιά μου στα βουνά	1995	16-18
181.	Ιχνηλασία γερόντων / <i>Επιστολή Γέροντος Πορφυρίου προς τα πνευματικά του παιδιά.</i>	1995	40/41
182.	Σαράντα χρόνια μετά	1995	56-58
183.	Ιστορίες με ζώα	1995	128-130
184.	Χώραι λευκαί προς θερισμόν	1995	152-153
185.	Επί γης αλλοτρίας	1995	182-183, 220-221
186.	Ως δια πυρός	1995	304-305

187.	Ως δια πυρός /π. Κ.Ν. Καλλιανού, Ένας (ακόμη) λόγος για το καλοκαίρι (καταγραφές μνήμης...)	1995	304-305 /306-307
188.	Φιλοκαλική ενημέρωση, Προλογικό σημείωμα στο ανάτυπο του Αρχιμ. Δρ. Χερουβείμ Μαλισιάνου, Κ. Παρθένης Άγνωστες μαρτυρίες της παρουσίας του στη Βιέννη	1995 1996	328-329 /16-19
189.	Μέτρα και σταθμά	1995	344-345
190.	Πόλεις και μνήμες. Ποιμαντική ενεργοποίηση της μνήμης των πόλεων	1995	376-378, 400-402
191.	Η Χώρα της Αλυπίας	1996	40-41 & 56-57
192.	Ποιμαντική εκπαίδευση δια βίου	1996	72-73
193.	Εκπαιδευτικοί απόηχοι	1996	87
194.	Αγωνίες και ελπίδες	1996	112-114
195.	Μελέτη θανάτου. Σελίδες από ένα αθέατο ημερολόγιο	1996	136-137
196.	Εκκλησιαστική κοινωνική διακονία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο της Ευ. Γιαννουλάκη Τέταρτος κόσμος: ο κοινωνικός αποκλεισμός	1996	152-153 / 168-169, 186-187, 208-209
197.	Σπουδάζοντας θεολογία, Προλογ. σημείωμα στο ανάτυπο του Θαν. Παπαθανασίου Σπουδάζοντας Θεολογία, Μια απόπειρα προσέγγισης	1996	184-185 /210-211 & 240- 243
198.	Μαθήματα σχοινοβασίας	1996	272-273
199.	Προετοιμασία αγάπης	1996	296-297 , 312-313
200.	Στον αστερισμό της ελπίδας	1996	328-329, 344-345
201.	Δικαίωμα στο μέλλον	1996	368-369
202.	http://www.pagesplus.com/orthodox - Συνέχεια και όχι... τέλος	1997	16-18, 39
203.	Η ποιμαντική διάσταση του αγιαστικού έργου της Εκκλησίας	1997	88-90
204.	Μια πρόταση	1997	104-105
205.	Ως ωραίοι οι πόδες	1997	128-129
206.	Παράπονα	1997	152-153
207.	Οριοθετήσεις	1997	200-201
208.	Ποιμαντική γάμου και οικογενείας	1997	328-330
209.	Οι Πύλες της μνήμης	1997	168-170
210.	Ήρθα, αλλά... δεν θα μείνω	1997	224-225
211.	Από την ξενοφοβία στην φιλοξενία	1997	256-258

212.	Αγωνίες και ελπίδες - Η συνομωσία της ελπίδος	1997	296-298, 312-314
213.	Η ποιμαντική της ελπίδας	1997	344-345 , 360-361
214.	Πνευματική ιχνηλασία (εκ παραδρομής «Η ποιμαντική της ελπίδας»)	1997	360-361
215.	Περί επιθυμίας	1998	56-57
216.	Υποχωρε..ίτε παιδιάς Ελλήνων	1998	72-73
217.	Η υποχώρηση δεν αρκεί. Φάρμακα ή οδήγηση;	1998	88-90
218.	Η λάμψη της αλήθειας. Ορθόδοξη ανάγνωση μιας παπικής εγκυκλίου	1998	104-105
219.	Γάμος και οικογένεια. Πρότυπα και παρομοιώσεις στην ορθόδοξη Παράδοση	1998	120-121 , 136-137
220.	Του Σταυρού και της Αναστάσεως	1998	152-153
221.	Με αφορμή την Ανάσταση	1998	168-169
222.	Ο Θεός στην Πόλη	1998	184-185
223.	Σχεδιά πόλις	1998	200-201
224.	Συνεργασία ενορίας και θεολόγου καθηγητού (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	1998	232-233
225.	Ποιμαντική του μέλλοντος	1998	248-249
226.	Το μέλλον της ποιμαντικής	1998	264-265
227.	Βιοτεχνολογία και Βιοηθική	1998	280-281, 296-298
228.	Η ενορία μας	1998	312-313
229.	Η ενορία σας και πώς θα την ανακαλύψετε εκ νέου. Το Παιχνίδι της Ενορίας	1998	327-330
230.	Μια κοινότητα που ακτινοβολεί	1998	331
231.	Φόβος και αγάπη στή ζωή των φύλων	1999	1, 18-21
232.	Χώροι ζωής	1999	2, 30-32
233.	Διαγωνισμός ποιμαντικής φωτογραφίας	1999	2, 36-37
234.	Το βάρος από τα μελλούμενα	1999	3, 14-15
235.	Άσκηση και τεχνολογία	1999	4, 22-23
236.	Στενάχωρα χρόνια	1999	5, 18-20
237.	Περί διατροφής	1999	6, 5-7
238.	Βεβαιότητες και όρια στα θεμέλια της ηθικής σήμερα	1999	7, 12-14 & 8,5-7
239.	Ένα γραφείο ποιμαντικής...	1999	9, 10-13
240.	Παραλειπόμενα	1999	10, 18-20
241.	Τρόποι αναγνώσεως και επιλογής	1999	11, 18-19
242.	«Καλά Χριστούγεννα»	1999	12, 29
243.	Ιωβηλαίον έτος 2000	2000	1, 16-18

244.	Ο άνθρωπος που σκοντάφτει	2000	3, 16-17
245.	Εβδομάδα ιερατικών κλήσεων	2000	4, 18-20
246.	Μια εξομολογητική αναδρομή: 15 χρόνια μετά... Ένας Πρεσβύτερος και μία Πρεσβυτέρα εξομολογείται	2000	4, 21-23
247.	Ταυτότητα και θρησκευτικό γεγονός	2000	5, 22-24
248.	Ο εξομολόγος και η αντιμετώπιση προβλημάτων ψυχικής υγείας	2000	7, 19-21 , 8, 18-21
249.	Θεολογική θεμελίωση της ποιμαντικής των ασθενών	2000	10, 22-24 & 11, 19-20
250.	Ένα ερευνητικό πρόγραμμα	2000	12, 13-17
251.	Ευρωπαϊκό έτος γλωσσών	2001	1, 20-21
252.	Το ευαγγέλιο της κρίσεως	2001	2, 16-17
253.	Τέχνη και Εκκλησία	2001	3, 21-23
254.	Μια θεολογική ανάγνωση της βιολογικής επανάστασης	2001	4, 12-16
255.	Το Πρόσωπο και τα Πρόσωπα	2001	5, 17-21
256.	Ματαιώση ή και παραίτηση	2001	9, 13-14
257.	Για τους μικρούς και ελαχίστους	2001	10, 9-10
258.	Θρησκεία και επιστήμη. Ανεξάρτητες ή και εξαρτημένες μεταβλητές;	2001	12, 11-14
259.	Γραφείο Συμβουλευτικής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (σε συνεργασία με π. Αδαμάντιο Αυγουστίδη)	2002	1, 19-22
260.	Ημερολόγια	2002	2, 12-14
261.	Η βία στην Οικογένεια	2002	3, 20-21
262.	Οικογένεια ή επάγγελμα	2002	4, 19-21
263.	Βιοηθική και ιατρική πράξη: Θεολογική προσέγγιση	2002	5, 14-17 & 6, 12-15
264.	Ένας λόγος για το περιβάλλον	2002	9, 19-21
265.	Μαραθώνιος και σκυταλοδρομία	2002	11, 16-18
266.	Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική	2002	12, 18-23
267.	Γένος και Θρησκεία: Φύλα και θρησκευτικό γεγονός. Προβληματισμοί με αφορμή ένα Συνέδριο	2003	1, 14-15
268.	Η ενσυνείδητη συμμετοχή των ενοριτών στο ενοριακό ποιμαντικό έργο	2003	2, 14-16 & 3, 21-23
269.	Σχόλια και συμπεράσματα από ένα συνέδριο (το 2 ^ο Διεθνές Διεπιστημονικό, Δελφοί 5-8 Σεπτεμβρίου 2002)	2003	4, 9-12
270.	Η αποξένωση των συζύγων και το γενικότερο σύμπτωμα της μοναξιάς	2003	5, 14-19

271.	Ποιμαντική προσέγγιση του μυστηρίου του γάμου	2003	6, 7-10 & 7, 9-12
272.	Άξια και δίκαιη πρωτοβουλία	2003	10, 24-25
273.	Η Αγία Γραφή και οι χρήσεις της	2004	1, 4-5
274.	Τι σημαίνει η Κυριακή;	2004	2, 19-20 & 22
275.	Ο άνθρωπος που μετράει τα σύννεφα	2004	3, 6-7
276.	Αναζητήσεις	2004	5, 6-8
277.	Θρησκείες και βία	2004	4, 25-27
278.	Βιοτεχνολογία και Βιοηθική στον Ημερήσιο Αθηναϊκό τύπο	2004	6, 8-10
279.	Έχουμε αγώνες σήμερα	2004	7, 15-17
280.	Δέηση	2004	8, 8-10
281.	Η Συμβουλευτική Ποιμαντική Ψυχολογία και η ισοτιμία των δύο φύλων (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2004	10, 15-17 & 11, 16-18
282.	Ορθόδοξη ποιμαντική της Κυριακής	2005	1, 7-9 , 2, 13-15
283.	Θεολογικές σπουδές στην Ελλάδα	2005	3, 17-19 & 4, 20-22
284.	Η ευαισθητοποίηση σε θέματα επικοινωνίας και συμβουλευτικής (σε συνεργασία με Στ. Κουμαρόπουλο)	2005	5, 17-19
285.	Ποιμαντικές προοπτικές για το γάμο και την οικογένεια	2005	6, 17-19 , 7, 20-22
286.	Η διαπλοκή στη γνώση	2005	9,20-22
287.	Η ποιμαντική ευθύνη της Εκκλησίας για τους μετανάστες	2005	9, 21-23 & 10, 21-23
288.	Τοις ιπταμένοις συνόδευσον	2006	1, 18-20
289.	Πολιτισμός της αγάπης. Περιχώρηση προσώπων	2006	2, 15-17 & 5, 17-19
290.	Γέρων Καλλίνικος	2006	6, 18-20
291.	Ένα ταξίδι αλλιώς από τα άλλα	2006	8, 14-15
292.	Προσκυνηματικές περιηγήσεις: Θεολογική θεμελίωση	2006	9, 15-18
293.	Ποιμαντικές προοπτικές για το γάμο και την οικογένεια. Πορίσματα μιας διεπιστημονικής συσκέψεως	2006	10, 18-20
294.	Χρονολογικά	2007	1, 16-17
295.	Ο Κατηχητής, Παιδαγωγός και Πατέρας για τους Νέους	2007	3, 20-21 & 4, 22-23
296.	Ορθόδοξη Εκκλησία και Οικολογία. Με αφορμή την αρχή της Ινδίκτου ως «Ημέρας Προστασίας του Περιβάλλοντος»	2007	8, 22-23

297.	Μαγική εικόνα με... εικόνα	2007	9, 18-19
298.	Ας κάνουμε την ενορία μας μία οικογένεια	2007	10, 18-19
299.	Η ζωή είναι...	2008	1, 12-13 & 2, 12-13
300.	Περί τροφής	2008	;

Γ' ΒΙΒΛΙΟ-ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

[Ανάτυπα που προέρχονται από το Περιοδικό «Εφημέριος» σημειώνονται με ένα *]

4. Βιβλία

- *L'image idéale de l'homme chez la jeune grecque à l'âge où approche le mariage*. Louvain 1967, 96 p.
- *Bilan analytique et clinique du Centre expérimental de consultations prémaritales et conjugales de la Société hellénique d'eugénisme à Athènes*. Louvain 1970, 101 p.
- *Ποιμαντική προετοιμασία των μελλονύμφων*. Προετοιμασία αγάπης, Εκδ. Εθνικόν Ίδρυμα Κοινωνικών Ερευνών, Αθήναι 1971, 174 σ.
- *L'Eglise de Grèce face aux problèmes de la procréation. Modes d'approche des 50 dernières années*. Louvain, Institut Interfacultaire des Sciences Familiales et Sexologiques, 1973, 410 σ. (διδασκαλική διατριβή, λιθογραφημένη).
- *Το πρόβλημα της Τεκνογονίας και η Εγκύκλιος της Εκκλησίας της Ελλάδος (1937)*, Αθήνα 1977, 176 σ.
- *Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση (επιμέλεια)*, Εκδ. Ελληνικής Εταιρείας Ευγονικής, Αθήνα 1982, 330 σ.
- *Στιγμιότυπα και περιπλανήσεις σε δρόμους ποιμαντικής διακονίας, τ.1*. Αθήνα 1983, 176 σ. *
- *Στιγμιότυπα και περιπλανήσεις σε δρόμους ποιμαντικής διακονίας, τ.2*. Αθήνα 1984. 168 σ. *
- *Συμβουλευτική Ποιμαντική*, Εκδ. Λύχνος, Αθήνα 1984, 124 σ.
- *Εισαγωγή στην Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική*, Αθήναι 1985, Εκκλησιαστικόν και Μορφωτικόν Ίδρυμα Ιωάννου και Εριέττης Γρηγοριάδου: Σειρά Μορφωτική αρ. 2, 112 σ.
- *Στιγμιότυπα και περιπλανήσεις σε δρόμους ποιμαντικής διακονίας, τ.3*. Αθήνα 1985, 184 σ. *
- *Μορφές ποιμαντικής διακονίας*. Αθήνα 1986, 168 σ. *
- *Σύγχρονοι ποιμαντικοί προβληματισμοί*. Αθήνα 1988, 133 σ. *
- *Θεραπευτική διακονία*. Αθήνα 1989, 122 σ. *
- *Μνήμη και λήθη στη Θεία Λειτουργία*, Εκδ. Λύχνος, Αθήνα 1989, 132 σ.

- *Ποιμαντική της καθημερινής ζωής*. Αθήνα 1992, 190 σ. *
- *Η αυτοκρατορία των εικόνων: ποιμαντική προσέγγιση*, «Φυλλάδια επικαιρότητας» αρ. 34, Αθήνα 1994, σ. 52. *
- *Ποιμαντική πολλαπλών διαδρομών*. Αθήνα 1995, 300 σ. *
- *Επιστήμη και τέχνη της Ποιμαντικής*, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 1997, 162 σ.
- *Το έργο του Θεολόγου Καθηγητή και το Μάθημα των Θρησκευτικών*, Εκδ. Ερευνητικά Προγράμματα Πανεπιστημίου Αθηνών. Σε συνεργασία με Στέφανο Χρ. Κουμαρόπουλο. Αθήνα 1998, 64 σ.
- *Η Τέχνη της Αγάπης*, Εκδ. Κάνιστρο,(Ι. Μ. Αγ. Νεοφύτου), Πάφος 1998, σ.
- *Ποιμαντική γάμου και οικογενείας προ των πυλών του 21^{ου} αιώνα*, Εισηγήσεις στο θεολογικό συνέδριο της Ι. Μητροπόλεως Ήλειας, Αμαλιάδα 22-23 Φεβρουαρίου 1997, Έκδ. Ι.Μητρ. Ήλειας, Αθήνα 1999, 71 σ.
- *Οι δρόμοι του νερού*. Οδοιπορικό θεραπευτικού τουρισμού στα αγιάσματα της Ελλάδας. Σε συνεργασία με: Αγγ. Βαλλιανάτο, Αρ. Σαραντουλάκου, Τρ. Μπολτέτσο. Εκδ. Αρμός, Αθήνα 2002, 60 σ.
- *Ιχνηλασίες*, αρ. κοτ' στη σειρά «Αναλόγιο» της «Ευθύνης», Αθήνα 2007, 160 σ.

5. Άρθρα

- *L'approche pastorale des problèmes de parenté responsable dans l'Eglise de Grèce*, στο περ. «Nouvelle Revue Théologique», τεύχος 1 Ιανουαρίου 1974, σ. 32-60.
- *Μυστήριο αγάπης – εκκλησία μικρά: ο γάμος εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν*. Ανάτυπο από το περ. «Κοινωνία», τ. 18, Μάρτιος – Απρίλιος 1975, σ. 112-119.
- *Ποιμαντική θεολογική εκπαίδευση και η συμβολή της Ποιμαντικής Ψυχολογίας*. Ανάτυπο από την Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΚΔ' τιμητικό αφιέρωμα εις Κωνσταντίνον Γ. Μπόννην, σ. 749-768. Αθήνα 1980, 27 σ.

- Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση του παιδιού: Θεολογική προσέγγιση. Ανάπτυπο από το περ. «Εκλογή» Αυγούστου 1980, τ. 52, Αθήναι 1980, σ. 105-109.
- Family and Family Life Education: Between Tradition and Modernization in Contemporary Greece, στο The Multicultural Context of Family Education. Challenges of the Eighties, World Council of Churches: The Office of Family Education, Geneva 1980, σ. 64-72.
- Mariage et famille dans la théologie et la pastorale de l'Eglise orthodoxe, στο περ. «Nouvelle Revue Théologique», τεύχος 2 Απριλίου 1981, σ. 238-245.
- Η Ποιμαντική Ψυχολογία ως ψυχολογία του ανισταμένου ανθρώπου στο Ιω. Κορναράκη και Α. Μ. Σταυρόπουλου, *Σχέσεις Ψυχολογίας και πνευματικής ζωής. Πρακτικά Α΄ Συμποσίου Ποιμαντικής Ψυχολογίας και Εξομολογητικής*, Εκδ. Αφων Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1981, σ. 83-94.
- Δημογραφικό πρόβλημα, οικογενειακός προγραμματισμός και εκτρώσεις, Θεολογική προσέγγιση. Ανάπτυπο από την Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΚΕ΄ τιμητικό αφιέρωμα εις Γεράσιμον Κονιδάρη, Αθήναι 1981, 24 σ.
- *Θρησκευτικές αξίες και εμπειρίες στην ποιμαντική πράξη και συμβουλευτική: Εντυπώσεις από πανευρωπαϊκή οικουμενική σύσκεψη στο Λουβλίνο της Πολωνίας από 2 έως 9 Σεπτεμβρίου 1981*, Αθήναι 1982, 16 σ. *
- Γάμος και οικογένεια στη Θεολογία και την Ποιμαντική της Ορθοδόξου Εκκλησίας, περ. «Κοινωνία» 1982, τεύχος 4, Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου, σ. 373-382.
- Οικογένεια και οικογενειακή αγωγή μεταξύ παραδόσεως και εκσυγχρονισμού στην Ελλάδα σήμερα, περ. «Εκκλησία», έτος ΝΘ΄, 1-15 Ιουλίου, αρ. τεύχους 13-14, Αθήνα 1982, σ. 335-340 και σε ανάπτυπο 24 σ.
- *Σχέσεις των φύλων στην Ορθόδοξη Εκκλησία*, στο Ιω. Παρασκευόπουλου κ.α (επιμέλεια), *Οι διαφυλικές σχέσεις, τόμος Α΄*, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1985, σ. 216-225.
- *Η θρησκευτική ανάπτυξη του παιδιού (ψυχολογική προσέγγιση)*. Αθήνα 1988, 28 σ. *

- *Ανάπτυξη (νέες προοπτικές – θεολογική προσέγγιση)*. Αθήνα 1988, 20 σ. *
- *Ποιμαντική Βιβλιοθήκη. Πρόσωπα και κείμενα (βιβλιογραφικός οδηγός ερευνητικών γυμνασμάτων)*. Σε συνεργασία Βαρθάρα Γιαννακοπούλου. Σειρά «Πνευματική Γεωγραφία», Αθήνα 1988, 53 σ. και 1991, 29 σ. *
- *Στον πηγαϊμό για την Ευρώπη (η ευθύνη της Εκκλησίας για την ευρωπαϊκή ενοποίηση)*. Αθήνα 1989, 24 σ. *
- *Η Πληροφορική στη ζωή μας (προβληματισμοί και εφαρμογές στον εκκλησιαστικό χώρο)*. Αθήνα 1989, 44 σ. *
- *Χάος και δημιουργικότητα (μια ποιμαντική σύσκεψη στην Ασσίζη)*. Αθήνα 1989, 28 σ. *
- *Προσωπικά και πνευματικά μέσα για τη δημιουργική αντιμετώπιση του χάους (από το χάος στο πρόσωπο, εν Πνεύματι Αγίω), στον τόμο Αξίες και Πολιτισμός τιμητικό αφιέρωμα εις Ευάγγελον Θεοδώρου*, Εκδ. «Τήνος», Αθήνα 1991, σ. 65-83.
- *Ποιμαντική εργασία και συνεργασία με νέους σχολικής ηλικίας*. Ανάτυπο από το περ. «Κοινωνία» έτος ΛΕ΄, τεύχος 1, 1992, σ. 62-70.
- *Le point de vue (et de vie) orthodoxe, στο L' assistenza al morente. Aspetti socio-culturali, medico-assistenziali e pastorali. Atti del Congresso Internazionale, Roma, 15-16 marzo 1992. Vita et Pensiero, Milano 1994, σ. 275-286.*
- *Αναπληρωματική γονικότητα και άλλα κείμενα*. Αθήνα 1992, 36 σ. *
- *Η βασιλική δρυς (μνήμη Γέροντος Πορφυρίου)*. Περιλαμβάνεται και η Επιστολή προς τα πνευματικά του παιδιά. Αθήνα 1992, 14 σ. *
- *Θάνατος και εσχατολογία: μια ορθόδοξη άποψη ζωής*. Αθήνα 1992, 40 σ. *
- *Χώραι λευκαί προς θερισμόν, Σαράντα χρόνια μετά*, Αθήνα 1995, 22 σ. *
- *Théorie de la Médiation et Théologie Orthodoxe. Lecture Médiatonnaire de la Liturgie Orthodoxe ou Lecture Liturgique de la Théorie de la Médiation*. Ανάτυπο από την Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΛΑ΄ τιμητικόν αφιέρωμα εις Νικόλαον Α. Νησιώτην, Αθήνα 1996, σ. 571-582.
- *Το παρόν και το μέλλον του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας από τη σκοπιά της Ποιμαντικής ή Πρακτικής Θεολογίας*. Ανάτυπο από

την Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΛΓ΄ τιμητικόν αφιέρωμα εις Γεώργιον Σ. Γρατσέα, Ιωάννην Θ. Παναγόπουλον, Ιωάννην Χ. Ανδριόπουλον Αθήναι 1998, σ. 317-327.

- *Το παιχνίδι της Ενορίας. Ανακαλύψτε παίζοντας τις δραστηριότητες και τις δυνατότητες της Ενορίας σας.* Αθήνα 1998, 8 σ. (σχήμα Α4). *
- *Ο Φιλοκαλικός άνθρωπος: Μια ορθόδοξη πρόταση ζωής,* περ. «Κοινωνία» έτος ΜΒ΄, τεύχος 2, Απριλίου – Ιουλίου 1999, σ. 141-151 και σε ανάτυπο Αθήνα 1999, 16 σ.
- *Κλινική και θεραπευτική Ποιμαντική Θεολογία στη σχέση της με την ψυχοπαθολογία και την ψυχοθεραπεία.* Από την Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΛΔ΄ τιμητικόν αφιέρωμα εις Αθανάσιον Χαστούπην, Αθήναι 1999, σ. 219-243 και σε ανάτυπο Αθήνα 2000, 32 σ.
- *Τα έξι είδη της αγάπης του Ευαγγελίου της κρίσεως.* Από την Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΛΕ΄ τιμητικόν αφιέρωμα εις Ιωάννην Κ. Κορναράκη και Μιχαήλ Κ. Μακράκη, Αθήνα 2000, σ. 267-279.
- *Ο εξομολόγος και η αντιμετώπιση προβλημάτων ψυχικής υγείας,* Αθήνα, 2000, 16 σ. *
- *L' amour-charité et la vertu dans les fondements de la morale orthodoxe σε στρογγυλό τραπέζι «Certitudes et limites dans les fondements de la morale, aujourd'hui» στο Luigi Silvano Filippi e Anna Maria Lanza (επιμέλεια), *Certezza et esperienza del limite.* Atti del XIV Congresso dell' AIEMPR, Franco Angeli, Milano 2001, σ. 499-506.*
- *Certitudes et expérience de la limite sous la lumière du désir σε συνεργασία με τον Δ. Αγγελή στο L.S. Filippi (επιμέλεια) 2001, σ. 437-438.*
- *Ποιμαντική προετοιμασία των μελλονύμφων, στο Κωνσταντίνος Δωρ. Μουρατίδης. Πρόμαχος Ορθοδοξίας, Τιμητικό αφιέρωμα Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων, Αθήναι 2003, σ. 531-537.*
- *Αναφορές του θεολογικού και εκκλησιαστικού τύπου σε θέματα βιοηθικής, σε συνεργασία με Α. Σαραντουλάκου, Υπουργείο Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας Επιτροπή Βιοηθικής, Νοέμβριος 2003, 36 σ.*
- *Genre et religion. Sexes et fait religieux dans la tradition de l' Eglise Orthodoxe στο Carlos Dominguez - Rafael Briones (επιμέλεια) *Masculino – Feminino y Hecho Religioso,* Πρακτικά του XVI Διεθνούς*

Συνεδρίου της AIEMPR *Género y Religion*, Universidad de Granada, Granada 2003, σ. 445-457.

- L'Orthodoxie στο *Regard éthique : L'euthanasie*, Volume I- Aspects éthiques et humains, Strasbourg, Conseil de l'Europe, 2003, σ. 157-159.
- L'Orthodoxie, στο *Regard éthique : Les transplantations*, Strasbourg, Conseil de l'Europe, 2003, σ. 197-202.
- *Βιοτεχνολογία και Βιοηθική στον ημερήσιο αθηναϊκό τύπο*, με τη συνεργασία μεταπτυχιακών φοιτητών, Αθήναι 2004. Η έρευνα αυτή βρίσκεται στο δικτυακό τόπο του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και συγκεκριμένα στη διεύθυνση:
<http://cwep.soctheol.uoa.gr/page5/page5.html>
- De l'image à la ressemblance. Dialectique philocalique entre création et créativité artistique dans la tradition orthodoxe, στο Isabelle Grellier – Hans Strub – Ermanno Genre (επιμέλεια), *Tradition chrétienne et créativité* artistique. Actes du congrès de théologie pratique de Rome ; Edition S.I.T.P. 2004, σ. 227-238.
- Βιολογία και Βιοηθική από τη σκοπιά της Ορθοδόξου Θεολογίας, Εισήγηση σε Συμπόσιο της «Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών» (Λευκάδα, 16-28 Ιουλίου 2004), *Πρακτικά Θ' Συμποσίου*, Αθήνα 2005, σ. 81-92.
- L'Orthodoxie στο *Regard éthique : Le bien-être animal*, Strasbourg, Conseil de l'Europe, 2006, σ. 171-176.
- Επαν-αγωγή της επιθυμίας, περ. «Ενημέρωση» του Κέντρου Συμπαραστάσεως Προνοίας Απ. Παύλου «Η Έλπίδα», τεύχη 157-158, Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2006, σ. 2-4. «Δημοσιευμένο» και στην ιστοσελίδα της Συνοδικής Επιτροπής Θείας Λατρείας και Ποιμαντικού έργου:
<http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/worship/worship.htm>
- Ειρήνη, η ετέρα όψη της βίας. Η Θεία Λειτουργία ως πλαίσιο υπερνικήσεως αρνητικών ανθρωπίνων σχέσεων, καταλλαγής και ειρηνεύσεως, περ. «Εκκλησία», τεύχος Δεκεμβρίου 2006, σ. 895-902 και σε ανάτυπο Αθήνα 2007, 32 σ.
- Το δικαίωμα ή και καθήκον να είσαι διαφορετικός; Ορθόδοξη θεολογική προσέγγιση και προοπτική σε συνεργασία με την Μ. Τρεμούλη, (υπό δημοσίευση στην Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α. τ. ΜΑ' τμητικών

αφιέρωμα εις Η. Μουτσούλα, Κ. Βλάχο, Γ. Πατρώνο, Αθήνα 2006· βλ. και περ. «Εκκλησία» τεύχος 4, Απριλίου 2007, σ. 290-296).

- Η υγεία υπό το πρίσμα της Ορθόδοξης Χριστιανικής Θεολογίας, περ. «Εκκλησία» τεύχος 7, Ιουλίου 2007, σ. 544-548.
- Βιοηθική και Ορθόδοξος Εκκλησία – (Bioetica e) Chiesa ortodossa. Λήμμα στην *Enciclopedia di Bioetica e Scienza giuridica* (υπό έκδοση).
- Ο άνθρωπος σε κρίση - περιστασιακή εξομολόγηση (υπό δημοσίευση στο περ. «Εκκλησία»).
- Τα πρώτα βήματα στο γάμο: δυσκολίες των νέων ζευγαριών (υπό δημοσίευση σε τιμητικό τόμο για τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρό Χριστόδουλο).
- Σεξουαλικότητα, διαφορά των φύλων και πνευματική ζωή. Εισήγηση στο Διεθνές Συνέδριο: *Ψυχοθεραπεία και Χριστιανική Ορθόδοξη Θεολογία*, 1-5 Οκτωβρίου 2003, Αλίαρτος Βοιωτίας (υπό δημοσίευση στα Πρακτικά του Συνεδρίου).

6. Φάκελλοι και Διδακτικές Σημειώσεις μαθημάτων

[Άρθρα από τον «Εφημέριο» έχουν περιληφθεί στα εκδοθέντα από το Πανεπιστήμιο Αθηνών προς χρήση των φοιτητών και φοιτητριών βοηθήματα (Φακέλλους, Σημειώσεις και Διδακτικές Σημειώσεις) για μαθήματα που δίδαξε ο Α. Μ. Σταυρόπουλος]

- *Σημειώσεις Ποιμαντικής Ψυχολογίας* (συνοδευόμενες από αναλυτικό διάγραμμα παραδόσεων και βιβλιογραφικό οδηγό). Αθήναι 1980, 21 + 5 σ.
- *Σημειώσεις Ποιμαντικής* (Προϋποθέσεις – Μορφές του ποιμαντικού έργου – Γυμνάσματα ποιμαντικά – Ποιμαντική βιβλιοθήκη), Αθήνα 1988, 108 σ.
- *Φάκελλος Μαθήματος Ποιμαντικής* (Γυμνάσματα Ποιμαντικά), Αθήνα 1991, 72 σ. · 1992, 200 σ. · 1997, 184 σ. · 2000 και 2003, 220 σ.
- *Φάκελλος Μαθήματος Συμβουλευτικής Ποιμαντικής*, Αθήνα 1997, 200 σ.
- *Συμβουλευτική Ποιμαντική και Εξομολογητική. Διδακτικές Σημειώσεις* (Α΄ Μέρος: Συμβουλευτική ποιμαντική ανθρωπολογία. Β΄ Μέρος: Εισαγωγή στην Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική. Γ΄

Μέρος: Στάσεις και πρότυπα συμβουλευτικής ποιμαντικής επικοινωνίας. Δ' Μέρος: Ειδική Συμβουλευτική Ποιμαντική. Ε' Μέρος: Ανθολόγιο), Αθήνα 2001 και 2003, 316 σ.

- *Πληροφορική Κοινωνική Θεολογία. Διδακτικές Σημειώσεις με συνεργασία Άγγελου Ν. Βαλλιανάτου*, Αθήνα 2003, σ. 9-137.
- *Ποιμαντική Γάμου, Οικογενείας και ισότητας των δύο φύλων, Διδακτικές σημειώσεις (Α' Μέρος: Προϋποθέσεις – Μορφές – Προβλήματα – Έρευνες. Β' Μέρος: Βιοηθικά διλήμματα. Παράρτημα)*, Αθήνα 2004, 478 σ.
- *Σημειώσεις του επιλεγμένου Μαθήματος: Ειδικά Θέματα Ψυχολογίας*, Αθήνα 2004, 106 σ.

Δ' ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Πίνακας περιεχομένων του συγγράμματος *Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής*, Εκδόσεις Αρμός, Αθήνα 1997, 162 σ.

Πρόλογος

Συντμήσεις – Βραχυγραφίες

Εισαγωγή

1. Ποιμαντική: Τα εννοιολογικά πλαίσια
 - 1.1 Ορισμός
 - 1.2 Ο όρος «Ποιμαντική» και η σημασία του
 - 1.3 Ποιμενοκεντρική και ποιμνιοκεντρική οπτική

Πρώτο Μέρος: Αρχές και προϋποθέσεις του ποιμαντικού έργου.

2. *Κατηγορίες του Ποιμαίνειν*

- 2.1 Αιτιολογική προσέγγιση
- 2.2 Τελεολογική προσέγγιση
- 2.3 Προσέγγιση εκ του αντικειμένου
- 2.4 Θεματολογική προσέγγιση
- 2.5 Προσέγγιση εκ του υποκειμένου
- 2.6 Τοπολογική προσέγγιση
- 2.7 Χρονολογική προσέγγιση
- 2.8 Μεθοδολογική προσέγγιση

3. *Λειτουργίες του Ποιμαίνειν*

(μαρτυρία, λατρεία, κοινωνία, διακονία)

- 3.1 Εκκλησιολογική αναφορά
- 3.2 Ποιμαντική διάσταση και παρ-ενέργειες.

4. *Πρότυπα και τύποι αναπτύξεως του ποιμαντικού έργου χθες και σήμερα.*

- 4.1 Ιησούς Χριστός: το Πρότυπο
- 4.2 Πρότυπα και μετατυπώσεις
- 4.3 Αναζήτηση νέων προτύπων
- 4.4 Ανθρωπολογικές αναφορές

Δεύτερο μέρος: Μεθοδολογία του ποιμαντικού έργου.

5. *Μεθοδολογία του ποιμαντικού έργου*

- 5.1 Θεωρία
- 5.2 Έρευνα
- 5.3 Εκπαίδευση
- 5.4 Διαποίμανση (Εφαρμογές)
- 5.5 Περί μεθόδου και μεθόδων.

Επίλογος

Βιβλιογραφία.

2. Βιογραφικό σημείωμα Αλέξανδρου Μ. Σταυρόπουλου

[Υποβλήθηκε στην Αρχιγραμματεία της Ιεράς Συνόδου επί τη απονομή υπ' Αυτής της Τιμητικής Διακρίσεως του Χρυσού Σταυρού του Παρασήμου του Αποστόλου Παύλου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Τα Διάσημα και το Τιμητικόν Δίπλωμα επεδόθη υπό του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου κατά την Ακολουθία του Εσπερινού της Μνήμης του Αγίου Φωτίου στον Ιερό Καθεδρικό Ναό των Αθηνών τη Δευτέρα 5 Φεβρουαρίου 2007]

Ο **Αλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1937. Το 1959 αποκτά Πτυχίο Θεολογίας από τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Εν συνεχεία πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές στην Πρακτική Θεολογία στο Πανεπιστήμιο Ερλάνγκεν-Νυρεμβέργης της Γερμανίας. Το 1967 λαμβάνει πτυχίο Οικογενειακών Επιστημών του Καθολικού Πανεπιστημίου της Λουβαίν στο Βέλγιο. Έπεται το πτυχίο Ψυχολογίας του ίδιου Πανεπιστημίου το έτος 1970. Το 1971 αναγορεύεται Διδάκτωρ Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Αθηνών (Ποιμαντική προετοιμασία των μελλονύμφων) και το 1974 Διδάκτωρ Οικογενειακών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Λουβαίν (Το πρόβλημα της τεκνογονίας στην Εκκλησία της Ελλάδος).

Ως επιστημονικός βοηθός **δίδαξε** ένα χρόνο στο Πανεπιστήμιο του Μπόχουμ της Γερμανίας και τέσσερα χρόνια στο Πανεπιστήμιο της Λουβαίν. Για δύο χρόνια (1973-1975) υπηρέτησε ως Γραμματέας στη Συνοδική Επιτροπή Ποιμαντικού Έργου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Από το 1975 υπηρέτησε σε διάφορες βαθμίδες του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας) εκλεγείς στη βαθμίδα του Καθηγητού το 1998 από την οποία και αφυπηρέτησε το 2004 λαβών τον τίτλο του Ομοτίμου.

Κατά τη διάρκεια της Πανεπιστημιακής του θητείας **δίδαξε μαθήματα** του γνωστικού αντικείμενου της Διαποιμάνσεως. Εισηγάγε δύο νέα γνωστικά αντικείμενα στο πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος: την «Επικοινωνιακή Θεολογία» και την «Πληροφορική Κοινωνική Θεολογία». Με πρωτοβουλία του δημιουργήθηκε στη Θεολογική Σχολή Αίθουσα Πολυμέσων-Ψηφιακής Τεχνολογίας και Αίθουσα Πληροφορικής. Δίδαξε επίσης στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ποιμαντική Θεολογία και Αγωγή» του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας.

Με συνεργάτες του έθεσε σε λειτουργία υπό την εποπτεία του το Γραφείο Συμβουλευτικής στη Θεολογική Σχολή για εξυπηρέτηση φοιτητών και κληρικών σε θέματα ψυχικής υγείας (1998-2004).

Σε συνεργασία με την Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών και το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, συμμετείχε σε Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για κληρικούς και λαϊκούς συνεργάτες της Εκκλησίας με τίτλο: «Ποιμαντική Πράξη και Ψυχική Υγεία».

Συνεργάστηκε επίσης με το «Κέντρο Μελέτης και Έρευνας του Ορθοδόξου Πολιτισμού» της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής για τη διοργάνωση δύο Επιμορφωτικών Σεμιναρίων Κληρικών Ι. Μητροπόλεων του Λεκανοπεδίου Αττικής. Έχει συμμετάσχει με διαλέξεις σε Συνάξεις και Σεμινάρια Ιερέων, Σχολών Γονέων πολλών Ι. Μητροπόλεων της Ελλάδος και της Κύπρου.

Είναι μέλος πολλών επιστημονικών εταιριών, συνδέσμων και ενώσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Μετέχει σε Επιτροπές της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Είναι επίσης μέλος της «Συμβουλευτικής Κληρικολαϊκής Επιτροπής Ποιμαντικού Έργου» (ΣΚΕΠΕ) της Κεντρικής Διευθύνσεως Ποιμαντικού Έργου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Έχει εκπροσωπήσει επανειλημμένως την Εκκλησία της Ελλάδος σε πολλά Συνέδρια ποιμαντικού ενδιαφέροντος στο εξωτερικό.

Αρθρογραφεί ανελλιπώς από το 1983 έως σήμερα στο περιοδικό «Εφημέριος» που απευθύνεται στους κληρικούς με στόχο την ποιμαντική εκπαίδευση (δια βίου) των στελεχών της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Το κύριο **ερευνητικό** του **έργο** επικεντρώνεται στις σχέσεις Θεολογίας και Επιστημών του ανθρώπου, ιδιαίτερα της Ψυχολογίας, των Οικογενειακών επιστημών και της Βιοηθικής. Έχει πραγματοποιήσει εκτεταμένη έρευνα στο χώρο της «Πνευματικής Γεωγραφίας» και του «Θεραπευτικού Τουρισμού» για τον εντοπισμό σύγχρονων μορφών πνευματικής παρουσίας (Γερόντων) και τόπων πνευματικής ανατάσεως ως στόχων προσκυνηματικών περιηγήσεων.

Τα αποτελέσματα των ερευνών του έχουν ανακοινωθεί σε πληθώρα εισηγήσεων σε Συνέδρια και έχουν αποτυπωθεί σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα.

Προσωπική διεύθυνση:

Αφροδίτης 5, 175 61 Π. Φάληρον,
Τηλ.: 210 98 87 934 * Fax: 210 98 87 626
E-mail: astavrop@soctheol.uoa.gr

Βασική επιδίωξη της 25χρονης αρθρογραφίας στον «Εφημέριο» είναι η μέσω των στηλών του περιοδικού προβολή στην ποιμαντική πράξη ερευνητικών πορισμάτων και μεθόδων διαποιμάνσεως, παλαιότερων και νεωτέρων, με τρόπο από ψυχολογική και παιδαγωγική άποψη σύγχρονο, έτσι ώστε να προκαλούν τον αναγνώστη να αναλάβει παρόμοια ποιμαντικά «γυμνάσματα». Καταβλήθηκε μάλιστα ιδιαίτερη φροντίδα ως προς τον τρόπο παρουσιάσεως του υλικού ώστε να διευκολυνθεί η μετάδοση του χριστιανικού μηνύματος προς το σύγχρονο άνθρωπο.

Ο τρόπος προσεγγίσεως της θεματολογίας είναι διεπιστημονικός. Στηρίζεται στις ορθόδοξες θεολογικές αρχές της συνεργίας και της προσλήψεως στοιχείων από ποικίλες περιοχές γνώσεως, ζωής και δημιουργίας. Προϋποθέτει μία φιλοκαλική στάση προσβάσεως και διαβάσεως στον άνθρωπο και τον κόσμο. Χαρακτηρίζεται από τη διάθεση του συγγραφέα να διακονήσει την Ποιμαντική ως «τέχνη τεχνών και επιστήμη επιστημών», στηριζόμενος στην εμπειρία του πληρώματος της Εκκλησίας. Η θεματική των άρθρων καλύπτει βασικές πτυχές, κατηγορίες και διαστάσεις της ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας.

